

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
February 26, 1997

Vol. LXXXVII Kaina 50 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, VASARIS — FEBRUARY 26, 1997

Nr. 39

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Seimas atėmė iš prezidento teisę siūlyti gen. prokurorą

Vilnius, vasario 25 d. (BNS) — Seimas antradienį pakeitė Prokuratūros įstatymo 11 straipsnį, atimdamas iš prezidento iniciatyvos teisę siūlyti generalinio prokuroro kandidatūrą.

74 Seimo nariai balsavo už tai, kad „generalinio prokuroro 7 metams skiria ir atleidžia Lietuvos Seimas Teisės ir teisėtvarkos komiteto teikimu“. Kandidatūras Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetui siūlys Aukščiausiojo teismo pirmininkas ir teisingumo ministras. 11 Seimo narių balsavo prieš tokias pataisas ir 2 parlamentarai susilaikė.

Balsavime nedalyvavo ne tik opozicinės LDDP, bet ir Centro sąjungos frakcija, nesutikusi, kad skubotai, be išsamių diskusijų Seime ir visuomenėje yra keičiama teisinė sistema. „Dabartinė situacija rodo vienašališką konservatorių spaudimą“, sakė posėdyje Centro sąjungos frakcijos seniūnas Egidijus Bičkauskas.

Prieš tai Seimas atmetė Socialdemokratų siūlymus, kad generalinio prokuroro kandidatūrą siūlytų Aukščiausiojo teismo pirmininkas. Todėl prieš pataisas balsavo ir opozicinė socialdemokratų frakcija.

LDDP frakcijos seniūnas Česlovas Juršėnas teigė, kad Seimas nuosekliai siurina prezidento galias ir teises. Jis taip pat pabrėžė, kad tokiu sprendimu Seimas siekia turėti „sau parankius prokurorus“.

Valdancioji konservatorių partija galutinai apsisprendė pakeisti prokuratūros įstatymą praėjusią savaitę, kai su prezidentu Algirdu Brazausku nepavyko susitarti dėl naujojo gen. prokuroro kandidatūros.

Vladas Nikitinas atleistas iš pareigų

Seimas atleido Vladą Nikitiną iš Lietuvos generalinio prokuroro pareigų ir pavedė jam laikinai eiti šias pareigas iki bus paskirtas naujas generalinis prokuroras. Už tokį Seimo nutarimą antradienį balsavo 80 Seimo narių ir susilaikė 14 parlamentarų.

LDDP frakcija nedalyvavo balsavime, pareiškęsi, kad svarstant šį Seimo nutarimą buvo pažeisti prezidento įgaliojimai.

Prieš tai Seimo dauguma atmetė LDDP frakcijos seniūno Česlovo Juršėno siūlytą pataisą, kuri rėmė prezidento Algirdo Brazausko nutarimą. Atsižvel-

gęs į generalinio prokuroro norą atsistatydinti, prezidentas A. Brazauskas prieš 2 savaites pasiūlė Seimui atsistatydinti V. Nikitiną ir iki naujo generalinio prokuroro paskyrimo laikinai pavesti šias pareigas generalinio prokuroro pavaduotojui Artūriui Paulauskui.

Agitavę balsuoti už prezidento siūlymą LDDP nariai teigė, kad, remdamas siūlymą laikinuoju generaliniu prokuroru skirti V. Nikitiną, Seimas nesilaiko įstatymo viršenybės.

Pasak Č. Juršėno, tokį nutarimą pateikęs Seimo kanceleris Jurgis Razma viršija savo įgaliojimus, keisdamas prezidento valią. „Jeigu prezidentas teikia projektą, mūsų valia — pritariti arba ne, bet ne keisti prezidento siūlymą“, sakė Č. Juršėnas.

Tuo tarpu Seimo kanceleris teigė, kad siūlymas laikinuoju generalinio prokuratūros vadovu skirti V. Nikitiną atitinka įprastą praktiką, kai priimant pareigūno atsistatydinimą, jeigu jis nėra susikompromitavęs, jam toliau pavedama eiti pareigas, iki bus į jo vietą paskirtas kitas pareigūnas.

Ketinama bendradarbiauti su Baltarusija

Minskas, vasario 25 d. (BNS) — Lietuvos ambasadorius Baltarusijoje Viktoras Baublys praėjusią savaitę surengė darbo išvyką į Brest ir Gardino sritis, per kurias daugiausia dėmesio skyrė galimybėms pagyventi tiesioginius baltarusių ir Lietuvos regionų bei ūkių įmonių ryšius.

Per susitikimus Gardine baltarusiai pageidavo, kad Lietuva šiame mieste atidarytų konsulatą. V. Baublys tam pritarė, nes vis daugiau regiono gyven-tojų prašo Lietuvos vizų. Buvo sutarta paraginti šalių vyriausybės greičiau išspręsti šį klausimą.

Susitikime su gamybinio susivienijimo „Azot“ vadovais ambasadorius V. Baublys aptarė trąšų tranzito per Klaipėdos uostą sąlygas, ragindamas panaudoti galimybes plėsti jo apimtį.

Breste Lietuvos ambasadorius susitiko su miesto ir srities vadovais, neseniai įsteigtos zonos administracija. Per šiuos susitikimus daugiausia kalbėta apie Lietuvos ūkių įmonių galimybes dalyvauti plėtojant šios ekonominės zonos veiklą.

Reikalaukime Baltijos šalių priėmimo į Šiaurės Atlanto organizaciją!

Baltų Laisvės Lyga susitarė su Western Union ir atidarė taip vadinamą „Hot Line“, kuria naudojantis, galima paremti JAV Kongreso atstovą Gerald B. Solomon pareiškimą Kongresui „HCR 10“, kuriuo stengiamasi paveikti JAV administraciją, kad Estija, Latvija ir Lietuva būtų priimtos į Šiaurės Atlanto organizaciją ir pakviestos į Madridą įvyksiantį NATO viršūnių susitikimą.

Amerikos lietuviai jau ne kartą įrodė, kad jų pastangų dėka galima padėti Lietuvai. Baltų Laisvės Lyga kviečia visus pasinaudoti „Hot Line“ ir, skambinant telefonu 1-900-651-1418, pasakyti, kad norite paremti House Concurrent Resolution HCR 10.

Pasakius savo adresą, telegrama bus nusiųsta Jūsų atstovui Kongrese. Skambintojui net nereikia tiksliai žinoti savo atstovo. Už patarnavimą prie Jūsų telefono sąskaitos prisidės 6.45 dol. Pernai Amerikos lietuvių pastangomis JAV Kongrese pavyko patvirtinti nutarimą Karaliaučiaus demilitarizavimo klausimu. Kvietiami ir šiemet paraginti savo atstovus Žemuojuose Rūmuose bei palengvinti Baltijos valstybių kelią į NATO, pasinaudojant „Hot Line“, arba parašant, paskambinant tiesiogiai jiems.

P. Algis Raulinaitis

Nuotr.: Lietuvos ambasadoje Vašingtone Vasario 16-osios — nepriklausomybės šventės minėjime — dalyvavo daug garbingų svečių. Tarp jų: kandidatuojančių į NATO valstybių atstovai (iš kairės) Rumunijos ambasadorius M. Dan Geoana, Lenkijos ambasadorius J. Kozminski, Lietuvos ambasadorius dr. Alfonsas Eidintas, specialusis JAV prezidento padėjėjas, National Security Council Centrinės Europos šalių direktorius Daniel Fried ir Ukrainos ambasadorius L. Šterbak.

Lietuva nori tęsti derybas dėl NATO narystės

Bruselis-Vilnius, vasario 25 d. (BNS) — Lietuva oficialiai pareiškė pageidavimą pratęsti šiemet pavasarį planuojamą intensyvią dialogą NATO plėtimo klausimais.

Ambasadorius Belgijoje ir ryšiams su NATO Dalios Cekuolis tokį pageidavimą NATO vadovybei įteikė pirmadienį, pranešė URM spaudos tarnyba.

NATO užsienio reikalų ministrai pernai gruodį susitikime Briuselyje nutarė 1997 m. tęsti intensyvią dialogą su narystės sąjungoje siekiančiomis šalimis. Pernai įvyko trys Lietuvos delegacijos, vadovaujamos užsienio reikalų viceministro Albino Januškos, susitikimai su NATO delegacija, kuriai vadovauja NATO generalinio sekretoriaus padėjėjas politikos klausimais ambasadorius Gebhardt von Moltke.

Valdymo reformų ir savivaldybių ministras žada daug naujovių

Vilnius, vasario 25 d. (BNS) — Valdymo reformų ir savivaldybių ministras Kęstutis Skrebys, be jau įvykdytų, žada dar kelias reformas apskrityse.

Spaudos konferencijoje antradienį K. Skrebys pažymėjo, kad vienas svarbus laikotarpis jau baigėsi — pertvarkyta apskrinių valdytojų administracija ir jau paskirti visų 10 apskrinių viršininkai bei beveik visi jų pavaduotojai. Taip pat baigta valdymo padalinių reforma, kuria sumažintas ministerijų ir valdininkų skaičius.

Pasak K. Skrebio, daugelis skeptiškai vertino šias pastangas, teigdami kad tai „eilinis vėjus“, o tikrasis valdininkų skaičius nesumažės. Ministro teigimu, valdininkų sumažėjo tūkstantiui. „Tai yra vienas iš tarpinių skaičių, ir manau, jog perspektyvoje dar mažės ir ministerijų skaičius“, sakė ministras.

K. Skrebys teigė, jog atleidus šiuos žmones ir sutaupius lėšų, valdymo institucijose bus paskirta iki 10 proc. specialistų, dirbančių analizuojanti darba, kirsiančių įstatymus. Šiems darbuotojams būtų mokamas maždaug 4,000 litų atlyginimas.

K. Skrebys sakė, jog dar dideli darbai laukia apskrityse, nes jose „naujoji vyriausybė rado

Siemet pavasarį numatoma surengti Lietuvos delegacijos susitikimą su NATO delegacija. Planuojama, kad Lietuvos aukšto lygio delegacija susitiks su visų 16 NATO valstybių delegacijomis ir aptars strateginius sąjungos plėtimo klausimus. Lietuva nori tęsti dialogą,

Teismas nepatenkino socialistų vilčių

Vilnius, vasario 25 d. (BNS) — Vilniaus apygardos teismas pirmadienį atmetė socialistų partijos skundą ir nusprendė, kad socialistų kandidatui Michailui Bugakovui dalyvauti pakartotiniuose Seimo rinkimuose uždrausta teisėtai.

Praėjusią savaitę Vyriausioji rinkimų komisija uždraudė socialistų atstovui M. Bugakovui dalyvauti pakartotiniuose Seimo rinkimuose.

„tikrą chaosą“. Pasak jo, kiekvienas apskrities valdytojas veikia kaip jam atrodo geriau, valdymo struktūros visose apskrityse buvo skirtingos.

Kaip svarbų uždavinį ministras paminėjo naują savivaldybių finansavimo metodiką, kurią parengti žada padėti Danijos Vidaus reikalų ministerijos specialistai, atvykęsiantys į Lietuvą kovo pradžioje.

Mirė Seimo narys R. Sikorskis

Vilnius, vasario 25 d. (BNS) — Antradienį po sunkios ligos mirė Lietuvos Seimo narys Romualdas Sikorskis.

70-metis R. Sikorskis mirė Vilniaus universitetinėje Santariškių ligoninėje pusę vienuoliktos ryto. Pernai lapkritį jį ištiko smegenų insultas, po kurio sutriko kalba, buvo paralyžuota dešinė kūno pusė.

R. Sikorskis buvo pirmosios Lietuvos vyriausybės finansų ministru po nepriklausomybės atkūrimo 1990 metais.

Parlamentarai Seimo posėdyje antradienį pagerbė konservatoriaus R. Sikorskio atminimą tylos minute. Prezidentas Algirdas Brazauskas pareiškė užuojautą mirusio Seimo nario artimiesiems, gausiems mokiniams ir bičiuliams.

Romualdas Sikorskis.

Pasaulio naujienos

(Remiantis DPA, Reuter, BNS INTERFAX, ITAR-TASS, BelAPAN žinių agentūrų pranešimais)

Talinas. Estijos premjeras Tiit Vahi antradienį priešprieš įteikė prezidentui Lennart Meri atsistatydinimo pareiškimą, kuris reiškia, kad atsistatydina visa dabartinė vyriausybė. Prezidentas turi per 2 savaites parinkti naują kandidatą ir premjerus, kuriam bus pavesta sudaryti naują vyriausybę.

Bruselis. NATO pareigūnai pranešė, kad Rusijos užsienio reikalų ministras Jevgenij Primakov sekmadienį Briuselyje NATO gen. sekretoriui Javier Solana įteikė 4 dokumentus, kuriuose išdėstyti pasiūlymai dėl NATO-Rusijos bendradarbiavimo ateityje. Pasak vieno sąjungos pareigūno, kovo pradžioje NATO ketina pateikti atsakymą Rusijai dėl pateiktų pasiūlymų ir ruošti kitam dvišalių derybų ratui. NATO pareigūno teigimu, Rusija, be kita ko, pasiūlė, kad ji turėtų teisę pareikšti savo nuomonę, tačiau be veto teisės. Primakov ir Solana sutarė, kad NATO ir Rusija turi sukurti nuolatinę konsultacijų tarybą, kuri veikėtų atskirai nuo NATO ir turėtų savo sekretoriatą, kurį sudarytų po lygiai Rusijos ir NATO atstovų.

Maskva. Rusų komunistų vadovas Genadij Žiuganov antradienį paragino kovo 27 d. surengti visuotinę šalies streiką. Žiuganov žadėjo suvienyti jėgas su įvairiais socialistiniais judėjimais, kurie kyla visoje šalyje, pakartojti raginimą sukurti „valstybinę pastikėjimo vyriausybę“, tačiau įspėjo neskirti į kabinetą prezidento raštines viršininko Anatolij Čiubais. Toks paskyrimas „galėtų vesti tik į sukilimą, nes nė vienas rusas nelaikys jo priimtiniu“, sakė komunistų vadas.

Vašingtonas. JAV prezidento Bill Clinton administracija pirmadienį JAV Kongresui pateikė pranešimą, pagal kurį NATO plėtimosi ir Rytų Europą kaštai iki 2009 m. sudarys 27-35 mlrd. dol. Remiantis pranešimu, JAV tai kainuotų 1.5-2 mlrd. dol., ir NATO neplėtimo kaštai būtų gerokai didesni nei plėtimosi išlaidos.

Pekinas. JAV valstybės sekretorė Madeleine Albright po derybų su Kinijos vadovais pareiškė, kad nepasiekė pažangos žmogaus teisių ir kitais klausimais. Pirmo oficialaus vizito Kinijoje metu Albright susitiko su Kinijos prezidentu Jiang Zemin, ministru pirmininku Li Peng ir užsienio reikalų ministru Qian Quichen. Albright teigė, jog jos susitikimai su Kinijos vadovais patvirtino, kad JAV ir toliau palaiko strateginį dialogą su Pekinu.

Kijeve aukštą Ukrainos vyriausybės pareigūnas pranešė, kad, jeigu kovo mėnesį numatytas Ukrainos ir Rusijos delegacijų susitikimas dėl sienos nustatymo neįvyks, Ukraina yra pasirengusi vienašališkai pažymėti savo sieną su Rusija.

Šilutės rajone prasidėjo potvynis

Vilnius, vasario 24 d. (BNS) — Nemuno žemupyje ketvirtadienį popiet prasidėjo potvynis, ir kelią Šilutė-Rusnė jau dengė 20 centimetrų vandens sluoksnis.

Ledonešis Nemune ties Rusne prasidėjo šeštadienio naktį ir pirmadienį vanduo buvo pakilęs daugiau kaip pusę metro.

Šilutės rajono Civilinės saugos sekretoriaus vadovas Jonas Saldauskas sakė, kad apsemtame kelyje sustabdytas tik maršrutinių autobusų eismas ir keleiviai į Rusnę vežami visureigiu. Pasak jo, vanduo dengia apie 200 metrų kelio ruožą ir dar kyla.

Potvyniui pasirodžius iš anksto ir, J. Saldausko nuomone, ypatingos padėties skelbti nereikės.

Varšuva. Lenkijos gynybos ministro pavaduotojas Andrzej Karkoszka pareiškė, kad jo šalis kaip vieną programos pritaikyti ginkluotąsias pajėgas prie NATO reikalavimų dalių svarsto galimybę iki įstojant į sąjungą sumažinti kariuomenėje tarnaujančių skaičių. Karkoszka teigimu, šalies gynybos ministerija dabar skaičiuoja prisijungimo prie NATO kaštus. Pasak jo, tai kainuos mažiau nei modernizuoti ginkluotąsias pajėgas neprišijungiant prie NATO.

Belgradas. Serbijos valdančioji socialistų partija užpuolė šalies streikuojančius mokytojus, apkaltindama juos bandymu politizuoti švietimą ir kenkti mokslieiviams. Mokytojai jau prieš kelias savaites paskelbė streiką, reikalaudami išmokėti veluojančius atlyginimus.

Seulas. Pietų Korėjos prezidentas Kim Young Sam antradienį atsispažė savo šalies už neteisėtą paskolų skandalą, per kurį suimtas ministras ir trys valdančiosios partijos parlamentarai, taip pat įtariamas jo sūnus. Pasak prezidento, visi kaltieji turės būti teisiami, o jis pats netrukus pertvarkys savo administraciją.

Tirana. Albanijos pareigūnai pripažino, kad neseniai subankrutavęs vienas investicijų fondas paaugojo 50,000 dol. valdančiai Demokratinei partijai prieš praėjusius metų gegužę įvykusių rinkimų. Investicijų fondams žlugus, daugelis albanų prarado savo santaupas. Tai tapo masiniu protestų ir reikalavimų, kad atsistatydintų vyriausybę priežastimi.

Pekinas. Kinijos policija sulaukė kelis žmones, mėginusius padėti gėlių ar iškleisti baltas politines vėliavas Kinijos sostinės Tiananmen aikštėje po Deng Xiaoping laidotuvių antadienį. Daugiau kaip 8,000 gedotojų suplūdo prie Didvyrių monumento. Policija stengėsi juos sulaukyti, kad niekas nepadėtų gėlių. Šis monumentas, kaip ir pagrindinio vado mirtis, yra svarbūs simboliai. Pavieniai gedotojai greit susiliejo į dideles antivyriausybines demonstracijas. Užsienio žurnalistams buvo įsakyta tuoj pat palikti aikštę, remiantis tuo, kad jie neturi rašytinių leidimų būti toje teritorijoje.

KALENDORIUS

Vasario 26 d.: Aleksandras, Izabele, Jogintas, Jorūnė, Auri-mė. 1885 m. gime Lietuvos prezidentas Aleksandras Stulginskis.

Vasario 27 d.: Gabrielius, Fortunatas, Ginvilas, Vilmantė.

AR VAIDOTAS ŽUKAS TAPS LIETUVOS PREZIDENTU?

VIDMANTAS VALIUŠAITIS

Suskambo telefonas. Kitame laido gale kalbėjo Seimo narys Algirdas Patackas. „Ką galvoji apie Vaidotą Žuką sumanymą pateikti savo kandidatūrą artėjančiuose prezidento rinkimuose?“ „Galvojau skeptiškai“, atsakiau. „Tuomet — labai gerai. Norėčiau su paku pasi- kalbėti“, tęsė jis. Susitikome. Susiklostė pokalbis, kuris, manome, gali būti įdomus ir laikraščio skaitytojams.

„Kol kas joks rimtesnis politikas lig šiol nėra pareiškęs, kad jis remia prezidento rinkimų kampanijoje Lietuvos katalikų radijo vadovą Vaidotą Žuką. Norėčiau plačiau paaiškinti, kodėl čia esu ir aš“, pradėjo pokalbį Algirdas Patackas.

Pirmiausia pašnekovas apibrėžė prezidento instituciją, kaip jis ją supranta. „Prezidentas turėtų būti visiškai kitokios sanklodos žmogus, nei mes įpratome jį matyti per pastaruosius ketverius metus. Valstybės ir tautos raidą jis privalo matyti istorinėje perspektyvoje, o ne vien „čia ir dabar“. Kai valstybė, pasak A. Patacko, praranda istorinę perspektyvą, ji suplokštėja, virsta pragmatiška, valdininkiška institucija, skendinčia kasdieninėje buityje.

Valstybei kelti ir įkvėpti turi idealistiniai dalykai, ne buitūs. Ir prezidentas šitai turi įkūnyti. Prezidentas turėtų būti garantas, kad ideja yra aukščiau už materiją. Todėl prezidentas privalo būti humanitaras. Besąlygiškai.

Tokio žmogaus Lietuvoje, išskyrus Vytautą Landsbergį, šiuo metu nėra. Tačiau V. Landsbergis, mano A. Patackas, šiuos reikalavimus „įkūnija dabartyje“. Mums reikia žiūrėti į ateitį. Su šiais rinkimais Lietuvos istorija nesibaigia. Todėl Vaidotas Žukas, aš manau, galėtų būti tinkama politinė investicija į mūsų valstybės ateitį“, — tęsė Seimo narys.

Kodėl V. Žukas, o ne kas nors kitas? Kodėl kultūros, kūrybos žmogus, tegu ir visuomeniškai aktyvus, o ne, tarkime, jaunas politikas, teiravomės savo pašnekovo?

Kasdienybėje nugrimzdę dabartiniai mūsų politikai A. Patacko nežavi. Jis linkęs ieškoti žmogaus, kuris įkūnytų ateitį. Tokia ateitis, kuri remtųsi Sąjūdžio iškeltų vertybių atkūrimu, tik visiškai nauju pagrindu, nauju pavidalu.

„Reikia jauno, bet savarankiško, žmogaus. Tarp tų jaunučių, veikiančių politikoje ar netoli jos, tokių asmenybių aš neišvėliu“, — sakė A. Patackas. — Nei vienas jų neturi bent minimalių pagrindų, kurie yra privalomi būsimajam

Vaidotas Žukas.

prezidentui. Jie yra nuobodžiai vienodi, provincialiai liberalūs. Geriausi atveju ne savarankiško mąstymo. Tie „seniai“, netgi su savo charakterių „uzkietėjimais“, yra žymiai idomesni, negu jaunieji. Jauniems Lietuvos politikams galų gale trūksta originalumo“.

Vaidotas Žukas, Patackas nuomone, yra kitoks. Jis turi tvirtą pasaulėžiūrą, savarankišką ir originalų mąstymą, gilų humanitarinį išsilavinimą, gerai pažįsta visuomenę ir jos rūpesčius. Pagaliau, jis yra rūpestingas gausios šeimos tėvas. Šitai irgi yra labai svarbu.

Lietuva yra katalikiška šalis, sakė A. Patackas. „Aišku, kas nors gali prieštarauti: tikinčiųjų mažėja, spauda nekatalikiška, įsigali seksualizmas ir t.t. Bet sunku užginčyti faktą, tęsė jis, — kad Lietuvos katalikiška savimone yra labai aiškiai išreikšta. Galbūt panašiai katalikiškos sanklodos tauta, kaip lietuviai, yra tik airiai“. Todėl Lietuva, pasak mūsų pašnekovo, yra ne protestantiškas, ne pravoslaviskas, ne laicistinis, (kaip Čekija), o katalikiškas kraštas.

Ir ši katalikiška tauta yra verta prezidento kataliko. „Jeigu Vytautas Dambra būtų šiek tiek jaunesnis, jis būtų labai tinkamas kandidatas. Todėl, žvelgiant į ateitį, geresnės kandidatūros už Vaidotą Žuką aš nematau“, kalbėjo Algirdas Patackas.

Jis manęs, kad šiuo metu ta ideja yra didesnė už patį kandidatą. Jam dar reikia augti iki jos, daug ko išmokti, daug ko sužinoti. Tačiau V. Žukas labai jaunas — tik 40-ties, — labai tinkamo amžiaus. Tikras prezidentas turi taikyti į dvi kadencijas. Tai taisyklė. Kas galvoja tik apie vieną ir neįsiskaiciuojaėjimą į priekį — prezidentu nebus. Arba bus prastas prezidentas.

Aš esu „landsbergininkas“ — sakė A. Patackas, — todėl

bandome ieškoti išeities. Dabartinė padėtis yra grėsminga. Dešinėje — V. Landsbergis yra vienu vienutėlis. Jei nieko nedarysime — gali laimėti A. Brazauskas“.

Po šių žodžių mūsų pokalbis tapo intensyvesnis, todėl tolimesnį jo eigą perduodu tiesiogine dialogo forma.

— Jūs kalbate taip, tarsi būtų pats prezidentinės rinkimų kampanijos įkarštis...

— Kandidatai jau beveik aiškūs. Pagrindiniai — Brazauskas ir Landsbergis. Tikriausiai bus ir Adamkus. O toliau — visa skalė smulkmės, Landsbergio balsams išbarsyti. Paskutiniu momentu tokių gali atsirasti labai daug. Vaidotą Žuką kandidata, manau, galėtų atsverti Adamkų, savotiškai jį neutralizuoti.

Kitai — mes einam į aklią gatvę. Ir vietoj prezidento, sau ant sprando (dar penkeriems metams), galim gauti kokį „darbų vykdytoją“.

— Ar manote, kad šiuose rinkimuose Vaidotas Žukas gali...

— Mes nemanom, mes darom. Galvojant „realiai“, be abejo, šiuose rinkimuose — šansų mažai. Bet mes tai darome ne dėl to, kad svarstintume „realiai“. Turi paaiškinti kiek ta ideja apskritai yra gyvybinga. Tikiu, kad ir politikoje yra sritis, globojama Šventosios Dvasios. (A. Patackas mįslingai šypsosi.)

Gerai, kad atsirado žmogus, kuris imasi šios naštos. Tai didelė ir sunki našta. Galų gale, ir didelė rizika — likti išjuoktam.

Šiuose rinkimuose reikėtų naudoti alpinistų taktiką: kopia į viršūnę daug žmonių. Bet prieš viršūknės šturmą — lieka dviese arba vienas. Kurio to šturmo metu bus geriausias formos — niekas negali pasakyti iš anksto.

— „Velnio advokatas“ tartų: jaunas — taip, perspektyvus — gerai, katalikas, humanitaras — puiku! Bet kas už jo stovi, kad jis ryžtasi taip rizikuoti — be patirties, be politinės komandos, be pinigų...

— Taip klausia visi politikai. Kai sužino apie šitą, vadinamą „akibrokštą“, pirmas klausimas: o kas už jo stovi? Politikai visuomet linkę įtarinėti, ieškoti „jėgų“, kurios čia rezga kažkokias intrigas, „kiaulę kiša“ ar pan.

Už jo tikrai niekas nestovi, aš žinau šio žmogaus paskaitas. Jis labiau — nestovi jokia politinė jėga. Šitas apsisprendimas yra jo asmeninis apsisprendimas. Jeigu ieškotume analogijų — Katalikų Bažnyčia žino tokių apsisprendimų: ryžtis keisti tai, ko pa- keisti, atrodytų, neįmanoma.

Nenorėčiau gretinti, bet man prisimena Pranciškaus Asyzičio istorija, kai jis surinko bendramintį būrelį ir

pradėjo remontuoti Dievo bažnyčią. Pradėjo, atrodė, beprasmišką darbą, kuris niekada nesibaigs ir nieko jiems neišeis. O pastatė didingą Katedrą!

Idėjos genėzė aš gerai žinau. Ir todėl tikiu, kad tai ką darom — reikalinga. Kaip sekis — čia jau ne vien nuo mūsų priklausys. Jeigu ta ideja pasirodys negyvybinga — tai numirs savaime ir nieko iš to neišeis. Bet tuo reikia įsitikinti. Todėl metas ją pradėti vykdyti.

— Vadinasi, — jeigu teisingai Jus supratau, — Žuko kandidatavimas yra ne tiek rimta konkurencija šiuose rinkimuose, kiek savotiškos „žvalgytuvės“ ir politinės patirties kaupimas dar sekantiems prezidento rinkimams?

— Politinė kalba kalbant — taip. Šiuose rinkimuose, tikriausiai, viskas baigsis tuo, kad žmonės, pirmame rinkimų rate balsavę už Žuką, antrajame — atiduos savo balsus už prof. Landsbergį. Tokia bus reali situacija. Bet yra ir daugiau paskatų, kodėl Žukui verta kandidatuoti.

Yra daug žmonių (bent toje aplinkoje, kurią aš pažįstu; vadinam ją katalikiška arba prokatalikiška inteligentija), kurie šiuo metu jaučiasi „politiniiais benamiais“. Jie nemato politinės asmenybės, kurią galėtų priimti kaip savo idejinį vadovą. Dėl įvairių priežasčių. Net ir dabartinė krikščionių demokratų partija jų nepatenkina. Dalies jų apskritai netenkina nuogas politinis veikimas. Vienas iš šios mūsų akcijos tikslų — įvesti šiuos žmones į politiką, suaktyvinti juos, parodyti, kad politika gali būti švari. Šiuo metu tie žmonės neturi prie ko glaudis, neturi savo vėliavos. Jie nėra pulkas. O jeigu jie nėra pulkas — jie yra silpni, nors jų ir daug būtų. Kaip palaidi šluotražiai. Mes jiems siūlome vėliavą.

O šitie žmonės yra verti visokeriopo atidumo. Jie yra sąmoningi lietuviai, sąmoningi religijos žmonės, sąmoningi kultūrininkai, humanitarai. Jie žino ko nori, žino ko siekia. Tai tam tikras dvasinis Lietuvos elitas. Ir šito sluoksnio suaktyvinimas, manau, prisidėtų prie Lietuvos visuomeninės pusiausvyros atstatymo, mūsų bendrojo gerio apskritai.

Dabar rinkėjų vis mažėja. Ir ne tik mažėja, — prastėja. Atsiprašau už tuos žodžius. Bet, kaip Seimo narys, nuolat bendraudamas su rinkėjais, aš tai matau. Plokštėja reikalavimai, jie tampa neskaniai pragmatiški, kasdieniški. Politikas dirgti priverstas leistis žemyn.

Tuo tarpu anas sluoksnis — padėtų atkurti tam tikrą visuomeninę pusiausvyrą. Politikoje šalia kasdienybės atsirastų ateities, istorinės per-

spektyvos matmuo. Valstybei tai reikalinga. Ir dėl to verta šito siekti.

— Bet Jūsų paminėtasis rinkėjų sluoksnis yra vis tiek daugiau Landsbergio elektorato dalis. Kodėl Jūs isitikinę, kad Žuko kandidatavimas padės, o ne pakenks Landsbergiui ateinančiuose prezidento rinkimuose?

— Šitas elektoratas galbūt tik iš dalies yra Landsbergio. Bet jis ne visas Landsbergio. Elektorato, kuris balsuotų už Žuką, skalė yra platesnė. Dalis tų rinkėjų galbūt apskritai nėra jo rinkimais. Ir rinkimuose nedalyvavo dėl kitų priežasčių, nei „liumpenas“. Bet nedalyvavo. Todėl Žuko kandidatavimas išplėstų ir Landsbergio elektoratą.

— Kodėl Jūs isitikinę, kad antrame rate jie ateis balsuoti už Landsbergį?

— Kadangi jie balsuos už Žuką (t.y. už truputį kitokios kokybės prezidento idėją), jie bus įvesti į tam tikrą „pulką drausmės“. Ir kai iš jų bus paprašyta sąmoningo veiksmo — jie tai padarys. Aš manau. Jie bus pulkas, jie turės savo individualybę priderinti prie laiko reikalavimų.

Žinoma, galbūt jų nebus tiek daug, kiek norėtume. Bet vis tai bus „iš kišenės“, ne „iš kišenės“. Gal tiek balsų ir netruks. Galima daug ir sudėtingai skaiciuoti, bet sakoma: žmogus šaudo, vėlinas kulpiškas gauda... Netikėtumų gali būti įvairių. Reikia juos ramai pasitikti.

— Ar esate apie tai kalbėję su prof. Vytautu Landsbergiu?

— Taip. Padorumas reikalauja tai padaryti. Buvo nusistatęs pas jį autoritetingas asmuo. Autoritetingas tiek Lietuvoje, tiek profesoriui. Jis viską jam paaiškino. Žodžiu, tai yra atlikta.

— Ir kokia buvo profesoriaus reakcija?

— Kiek man žinoma, reakcija buvo santūri. Bet nepriešiška. Aš tą reakciją pavadinau politine. Buvo tikimasi kiek kitokios reakcijos. Ne politinės.

— Net ir kilniausiam dalykui pasiryžus — vykdyti reikia pinigų. Galiu remtis savo kuklia patirtimi spaudoje — švariai idėjai, už kurios, kaip Jūs sakėte, nestovi jokie užkulisiniai interesai ar siekimai, pinigų Lietuvoje nėra. Kodėl Jūs manote, kad tokiame prezidentinė-idealistui pinigų turėtų atsirasti? (O pinigų reikia daug!) Pinigus Lietuvoje, kaip žinia, administruoja kairieji, kuriems idealizmas išpūdzio nedaro. Ką Jūs apie tai manote?

(Nukelta į 5 psl.)

Danutė Bindokienė

Seno komunisto mirtis

Praejusios savaitės trečiadienį (vasario 19 d.) mirė bene seniausias pasaulio komunistas, ilgametis Kinijos komunistinės respublikos vadovas, Deng Xiaoping, sulaukęs 92 metų amžiaus. Nors jis jau nuo 1990 m. aktyviai, bent oficialiai, nesireiškia Kinijos valdymo sferose, o tas pareigas eina prezidentas Jiang Zemin, kuris taip pat yra Komunistų partijos vadovas. Deng buvo vis vien labai įtakingas ir jo žodžio klausydavo ne tik milžiniškoji kiniečių tautos masė, bet aukštieji vyriausybės bei partijos šulai. Paskutinį kartą jis viešumoje pasirodė 1994 metais, buvo kamuojamas Parkinson ligos — mirė nesulaukęs ilgai svajotos dienos, kai Hong Kongas pagaliau pereis į Kinijos rankas. Iki to laiko dar likę penki mėnesiai.

Deng Xiaoping buvo kontroversinė asmenybė, atidariusi Kinijai duris į Vakarų ekonomikos pasaulį, bet taip pat pasižymėjusi „komunistiniais principais“, kurių pasekmė — šiuo metu 1989 m. įvykiai sostinės Tiananmen aikštėje, kai Deng kontroliuojamos karinės pajėgos žiauriai numalšino protestuojančius prieš diktatūrinį režimą studentus. Tuo metu buvo šimtai, o galbūt ir tūkstančiai nekaltų, daugiausia jaunų, žmonių, dar daugiau buvo areštuotų, dar ir dabar tebeaiškumų kalėjimuose. Apskritai, bet koks disidentinis judėjimas Kinijoje yra griežtai draudžiamas ir disidentams taikomos žiaurios bausmės.

Nepaisant sovietinio stiliaus komunizmo subyrėjimo, Kinija tvirtino ir tebetvirtina, kad ji vienintelė likusi ištikima komunizmo ideologijai ir niekuomet tos ideologijos neatsisakysianti. Vienok, galbūt kaip tik daugiausia dėl Deng įvestųjų reformų, ir kinietiškas komunizmas yra apsikrėtęs „vakarietiškomis bacilomis“, kurios ilgainiui ji sunaikins.

Su žiniomis apie eilinių kiniečių liūdesį, tautos patriachui mirus, planuojamas laidotuvių iškilmes ir komunistų partijos rodomą pagarbą mirusiam savo vadui, pralenda tam tikras Vakarų pasaulio susirūpinimas, kokiu keliu pasuks didžiausia pasaulio komunistinė jėga, kas asmuo, kuris savo valia laikė Kiniją ant „tiesaus“ komunistinės ideologijos kelio, pagaliau pats nuo to kelio pasitraukė. Deng Vakarų tipo ekonomiką mokoje pritaikyti gynai savo tautos reikalams, duodamas jai tik tiek laisvės, kiek, jo manymu, nepakenks komunizmui. Yra nemažai abejonių, ar prezidentas Zemin,

valdžią perėmęs 1989 metais, seks Deng pavyzdžiu. Jis jau pasižymėjo griežtesniais reikalavimais ir disidentinio judėjimo varžymu, o taip pat priešikumu „vakarietiškomis religijoms“, propaguojamas „Kinijos tautinę bažnyčią“.

Nėra abejones, kad Deng nuopelnai kiniečių tautai yra nemaži. Nors jis komunistinio auklėjimo pagrindus paršė iš Maskvos universiteto, suprato, kad sovietiškoji sistema negali būti veiksminga Kinijoje, nes gyventojų masės, kenčiančioms nuolatinių badų bei skurdą, buvo reikalinga ieškoti kitokios pagalbos. Jis buvo artimas Mao bendradarbis ir vienas tvirtiausių jo ramsčių, įgyvendinant ekonomines reformas, kurios išgelbėjo kraštą nuo visiško chaoso. Iš tikrųjų Deng daug pasidarbavo, įkuriant ir formuojant Kinijos komunistinės respublikos pagrindus. 1952 m. jis paskiriamas vicepremjero pareigoms ir yra atsakingas už visas Kinijos karines pajėgas bei krašto ekonominę vystymąsi, o po ketverių metų jau tampa Kinijos komunistų partijos generaliniu sekretoriumi. Tačiau artimoji draugystė su Mao pirmą kartą nutrūko 1966 m., kai premjeras paskelbė „Kultūrinės revoliucijos“ laikotarpį, pašalinio Deng iš pareigų ir pakreipė valstybę griežtojo socializmo keliu. 1969 m. Deng buvo ištremtas į Nanchang, bet po kelių metų vėl galėjo grįžti į atsakingas pareigas komunistinės vyriausybės viršūnėje.

Tas svyravimas tarp visiško įtakingumo ir pasmerkimo pasikartojo keletą kartų, kol pagaliau 1978 m., po premjero Mao mirties, Deng išliko kaip Kinijos aukščiausias autoritetas. Galima sakyti, kad nuo to laiko prasidėjo to krašto „demokratiškas“ arba bent poslinkis į „atvirų durų“ politiką, tas duris atveriant vakarietiškoms verslininkams ir kapitalistinio stiliaus ekonomikai. Jeigu ne 1989 metų įvykiai Tiananmen aikštėje, Deng Xiaoping vardas įeity į istoriją, kaip reformų šalininko. Nepaisant, kad tos reformos tuo tarpu vykdomos komunistinės sistemos rėmose, be abejo „vakarietiškos kapitalizmo bacilos“ ilgainiui padarys savo: kiniečiai paraginti geresnio ir laisvesnio gyvenimo, pamatę, kaip tvarkosi demokratiškuose kraštuose, vargiai sutiks vėl pasitenkinti komunizmo uždėtais varžtais. Vienaip ar kitaip, su buvusio premjero mirtimi Kinija prarado galbūt nepažinomą savo gyvenimo formavimo keldrą.

(Bus daugiau)

SIMONAS IŠ VALTŪNŲ

9 KAZIMIERAS J. AMBRASAS

Savo akimis mačiau, kaip vienas sargybinių parodė ranka kitam kareiviui ir bėgančią žydaitę. Tas, matyt, buvo geros širdies, mostelėjo ranka ir taip paliko žydaitę ramybėje. Ji išsigelbėjo. Keliems žydams davęs mirusiųjų ligonių pasus, padėjau išvengti mirties. Nesyk žydams į getą siunčiau maisto.

Ne aš vienas gelbėjau žydus. Buvo ir daugiau lietuvių, padėjusių jiems išsigelbėti. Tačiau buvo ir tokių žydų, kurie komunistams Lietuvoje padėjo mūsiškius žudyti. Tik jokių būdų negalima kaltinti visos žydų tautos, visų žydų ir visų lietuvių, ypač pabėgusių nuo negirdėto istorijoje žiaurumo sovietų, kurie talkininkavo vokiečiams Lietuvoje žydus naikinti“, — taip rašo 1977 m. sausio 28 d. savo raše kun. S. Morkūnas, tuomet buvęs Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas. Ši mieste, Ajovos valstijoje.

Minint žydų genocido Lietuvoje 50-metį, Lietuvos Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas 1993 m. rugpjūčio 22 d. specialiu raštu padėkojo kun. S. Morkūnui už „humanizmo žygdarbį“, kurį jis atliko „Antrojo

pasaulinio karo metais“, kai šis kunigas, nepaisydamas „savo ir artimųjų gyvybių gresiančio pavojaus“, gelbėjo žydus nuo „nacių vykdyto genocido“, taip šis bebaimis kunigas paliudijo „krikščioniškos meilės gyvybingumą bei savo tėvynės dorumą ir garbę pasaulio akyse“. Prezidentas linkėjo kun. Morkūnui tvirtos sveikatos ir visokeriopos sėkmės. Tik gaila, kad oficialiame prezidento raše kun. S. Morkūnas vadinamas ne deramu kunigo klebono vardu, bet tituluojamas ponu ir patijoje rašto pabaigoje dar pridurti: „Linkiu... didelės laimės jums ir jūsų šeimai“, tarsi valstybės galva nežinotų, kad kunigai šeimų neturi ir nėra vedę.

Ryžtingas kun. Morkūno brožas — visomis aplinkybėmis ir visais laikais daryti žmonėms gera ir ypač padėti pasmerktiesiems, ekraudžiamiesiems, vargšams ir nelaimen pakliuvusiems, taip pat pastangos kovoti dėl savo tautos gero vardo pasaulio akivaizdoje — itin išryškėja „The Sioux City Journal“ An Independent Newspaper Sioux City Newspapers, Inc. Publishers. Sixth and Pavia Streets, Sioux City, Iowa 51102 (rubrika „Public Forum“) išspausdintame straipsnyje „Memories of Holocaust“, kurio vertimą iš anglų k. čia pateikiame nesutrumpintai.

„Lietuvių kilmės amerikiečiai ir mano bičiuliai klausinėja, kokia mano, kaip Romos katalikų kunigo ir pabėgėlio iš Lietuvos, nuomonė apie daugelio tele-

vizijos stočių demonstruotą filmą „Holokaustas“, kur išpūdingai parodoma nacių okupacijos metais nekaltų žydų žudynės.

Tačiau filme šen ten neteisingai kaltinamos kai kurios tautos už bendradarbiavimą su vokiečiais, naikinais žydus. Didžiama kieno juostos pasmerkia nacių žiaurumus už istorijoje negirdėtą nekaltų milijonų žydų naikinimą.

Visgi šiai televizijos parodytai juostai būdingos dvi klaidos: 1. Čionai kelių nusikaltėlių darbus stengiamasi prikurti visai tautai ir taip mėginama suklaidinti žiūrovus. 2. Pabrėžiama, kad kentėjo tikrai vieni žydai, o neužsimenamos kitos kentėjusios tautos.

Pirmiausia reikėtų panagrinėti, ką reiškia filme pasitaikantys tie posakiai: „Lietuvos SS“ („Lithuanian SS“), „Lietuviai budeliai“ („Lithuanian murderers“). Būtinai pabrėžti, kad lietuvių eseninkių niekadoms nebuvo. Lietuva buvo vienintelė iš vokiečių okupuotų kraštų, atsisakiusi organizuoti SS būrius. Štai kodėl gestapas Lietuvoje uždarė universitetus, o daugelis intelektualų buvo išgabenti į Dachau ir Stuthof konclagerius.

Buvusio Lietuvoje Anglijos vicekonsulo E. Dž. Hari-sono (E. J. Harrison) knygoje „Lietuvių kova dėl laisvės“ („Lithuania's Fight for Freedom“) esama daugybė šios kovos pavyzdžių. Vokiečių trys mėginimai suorganizuo-

ti Lietuvoje SS dalinius buvo nesėkmingi. Ketvirtąsyk vokiečiai leido generolui Plechavičiui sukurti savaisios dalinius kovai prieš artėjančią Tarybinę Armiją. Kai gen. Plechavičius sužinojo, kad vokiečiai ketina tuos karinius būrius paversti SS, didžiulis sambrūzdys pakilo su liūdnomis abiejų pusių pasekmėmis. Nemaža lietuvių karininkų buvo sušaudyti arba patys nusišovė, o likusieji batalionai su ginklais pasitraukė į miškus, kad toliau testų pasipriešinimo kovą. Argi tatau neįrodo, kad Lietuvoje niekadoms nebuvo įkurti lietuviškieji SS daliniai?

Filme neteisingai įrodinėjama, kad niekas nesistengė ginti persekiojamų žydų. Lietuvoje kaip tik viskas buvo priešingai. Daug kas iš valdžios vyrų, dvasiškių ir profesorių protestavo prieš žydų naikinimą. Kiek lietuvių šeimų, patios rizikuodamos savo gyvybe, priglaudė ir gynė žydus.

1941 m. birželio 29 d., kaip tik prieš masinę nekaltų žydų žudymo pradžią surengta Lietuvoje, Kaune, vokiečių gestapo Stahlecker, aš su gyd. pulkininku Balu Matulioniu aplankėme arkivyskupą metropolitą Juozapą J. Skvirecką, Lietuvos Katalikų Bažnyčios galvą, papasakojo, ką buvome sužinoję iš patikimų liudininkų apie pirmuosius žydų susidorojimus ir prašėme, kad jis kuo greičiau kreiptųsi į vokiečių vadovybę nutraukti tas baisias žudynes.

(Bus daugiau)

JAV LB Ekonominių Reikalų Taryba informacijos skyrius

Algirdas Rimas, 1711 Wainwright Dr., Reston, VA 22090
Tel.: (703) 471-1711

ŽVILGSNIS Į LIETUVOS EKONOMIKĄ

TARPTAUTINĖS FIRMOS ATVĖRĖ DURIS

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, tiesioginės investicijos iš JAV pagal dydį — 241,161,000 litų — po Vokietijos užima antrą vietą. Lietuvoje veikia 71 įmonė su amerikietišku kapitalu. Investicijų vidurkis vienoje įmonėje sudaro 3,397,000 litų. Apie investicijų iš JAV perspektyvas „Respublikos“ žurnaliste Valė Čeplevičiūtė kalbėjo su Lietuvos ambasados JAV įgaliotąja ministre Dalia Grybauskaitė.

Didžiosios JAV įmonės — „Philip Morris“, „Motorola“, „Kraft Jacobs Suchard“, „Coca-Cola“, „Masterfoods“, „McDonald's" — jau atėjo į Lietuvą, investicijų srautas didės, nes rimtos firmos ilgai žvalgosi, bet patikėjusios ateina tvirtai ir ilgiam. Minėtų firmų pavyzdys turi didelės įtakos kitiems investuotojams susidomėti Lietuva.

D. Grybauskaitė sakė, kad Lietuvos ambasada Vašingtone kas mėnesį gauna vidutiniškai apie 60-70 ekonominių paklausimų. Iš jų apie investicijų galimybes Lietuvoje — iki 30. Įgaliotoji ministrė apgailestavo, kad iš Lietuvos nėra pakankamai geros informacijos apie konkrečius investicinius projektus. D. Grybauskaitės nuomone, didžiausios kliūtys, užkertančios kelią JAV investicijoms, yra bendros palankaus Lietuvos įvaizdžio formavimo problemos, biurokratiniai barjerai, nedidelė Lietuvos rinkos perkamoji galia, užsienio bankų nebuvimas.

D. Grybauskaitė pastebėjo, kad investuotojų susidomėjimas Lietuva per pastarąjį pusmetį pastebimai didėjo. Pastovios ekonomikos šalies įvaizdžiui susiformuoti labai padėjo agentūros „Moody's Investors Service“ nustatytas tarifas Ba2, kuris buvo suteiktas pirmajai Baltijos valstybei.

Paskutinis pusmetis Lietuvai buvo labai aktyvus bendravimo ir su žymiausiomis pasaulio finansinėmis institucijomis, kaip „Merrill Lynch“. Žurnalo „Euromoney“ duomenimis, pagal finansinį patikimumą Lietuva pakilo iki 59 vietos pasaulyje, per pusmetį šoktelėjama per 26 vietas ir aplenkdamas Estiją.

Paklausta apie Amerikos lietuvių nusiteikimą investuoti į Lietuvos ūkį, D. Grybauskaitė sakė: „Amerikos lietuvių, kaip ir visi amerikiečiai, labai pragmatiški žmonės. Investuoti galima, kai esi įsitikinęs, kad tai duos pelno. Po truputį toks įsitikinimas vis labiau įsivyrėja. Tarp išeivijos, kaip, beje, ir tarp kitų investuotojų, minima biurokratizmo ir kyšininkavimo problema. Bet ji nėra aštresnė nei kitose pokomunistinėse šalyse“.

D. Grybauskaitės teigimu, politinės permainos Lietuvos gyvenime turės įtakos investuotojams. Šios permainos atveria daugiau vilčių, kad Lietuva paspartins rinkos reformas ir labiau liberalizuos ekonomiką.

BŪTINA PRISISTATYTI PASAULIUI

Svarbus praėjusių metų įvykis Lietuvos finansiniame gyvenime buvo agentūros „Moody's“ nustatytas kredito tarifas. Agentūra „Moody's“ yra JAV korporacijos „Dun & Bradstreet“ padalinys. Apie tai, kaip Lietu-

va prisistato pasauliui, „Respublika“ kalbėjosi su „Dun & Bradstreet“ atstovais, bendrovės „Kredoline“ direktoriumi Levu Segaliu ir pavaduotoju Viktoru Vaitkevičiumi.

L. Segalis įsitikinęs, kad kredito tarifo Lietuva suteikimas yra žingsnis į civilizuotą verslo pasaulį. Tačiau, be to yra platesnio ir kompleksiškesnio pobūdžio tarifas, tiražuojamas šimtais tūkstančių egzempliorių. Jis rodo ne vieną šalies gyvenimo aspektą, bet visumą. Toks tarifas kas mėnesį pateikiamas „Dun & Bradstreet“ leidinyje „International Risk & Payment Review“, kurį skaito valstybių prezidentai ir premjerai, bankų ir didelių firmų vadovai. Šiame leidinyje jau pasirodė ir Lietuvos puslapiai, tačiau ne nuolat.

„Kredoline“, atstovaujanti korporacijai, siekia, kad informaciją leidiniui rengtų oficialios institucijos ir tikisi, kad naujoji Lietuvos valdžia tuo rimtai susidomės. Iki šiol korporacijos atstovams tekdavo susidurti su tokia valdininkų logika: norite informacijos — užmokėkite. Betgi tai — Lietuvos reklama pasaulyje, o už reklamą paprastai sumokama. Šiuo atveju „Dun & Bradstreet“ atstovai nekaltina apie pinigus, tik siūlo oficialią informaciją pateikti pasaulinio garso leidinyje.

L. Segalio nuomone, Lietuvoje reikėtų institucijos, realiai kuriojančios mūsų valstybės pristatymą pasaulyje.

„Dun & Bradstreet“ informacine duomenų baze, kurioje sukauptos žinios apie 40 mln. įmonių veiklą, jau pradeda imduotis žingsnius ir apie 100 mln. litų skyrė įvairioms verslo bei eksporto rėmimo programoms remti. Šios programos taps prielaida atsirasti naujiems šeiminkams ir naujoms darbo vietoms. Žmonėms pirmiausia reikia to, ko jie neturi — pinigų. Reikia sukurti galimybę skolintis. Jeigu smulkiajam verslui remti skirta 40 mln. litų, tai nerūškia, kad jie bus išdalinti. Mes tuos 40 mln. litų paversime pradinį kapitalą ir jį naudosime verslininkams teikiama paskoloms garantuoti. Šis fondas padės sumažinti kreditų smulkiajam verslui kainą“.

Vincas Babilius nepritaria nuostatomis, kad daugiau uždirbantys turi mokėti didesnius mokesčius. Pasak jo, siūlantys nustatyti didesnius tarifus turėtų daugiau pajamų stabdo vidaus investicijas. Dabar reikia padėti žmonėms užsidirbti, o kai būsimieji turtingi, tuomet gal ir galėsime leisti sau vadovautis socialdemokratiniais principais.

Naujasis ministras pastebėjo, kad įmonės slepia nesąžiningą konkurenciją. „Aš visą gyvenimą sąžiningai suskaičiuodavau mokesčius net tada, kai negalėdavau jų sumokėti, nors žinau schemą, kaip galima tų mokesčių išvengti. Būtina išaiškinti visus mokesčių slepimo faktus. Aš to sieksiu ir nebūsiu savęs gelbėjantis ministras“.

„Daug ką galima pagaminti Lietuvoje, tačiau perkame užsienyje. Bent jau paprastas grotelės ar ventiliatoriai lietuviai gali pagaminti, tačiau imami užsienio kreditai ir perkami net tokie paprasti įrenginiai“.

Tačiau sudėtingiausias problema siejama su energetine sistema. Pasak ministro, iki šiol problemoms spręsti buvo naudo-

Detroito Lietuvos Dukterų šeimama varginga Vandos Gogienės šeima. Gogienė su šešiais vaikais gyvena pas savo motiną ir močiutę. Nuotraukoje — V. Gogienė, jos motina, močiutė ir keturi iš šešių vaikų.

Bazilius yra laikomas vienu turtingiausių žmonių Lietuvoje. „Lietuvos rytui“ naujasis ministras sakė: „Aš turiu daug akcijų, tačiau šiandien jos tėra beverčiai popierukai. Man priklauso 30 proc. „Skaiteks“ ir 14 proc. Vilniuje įregistruotos „MH Elgamos“ bendrovės akcijų, taip pat turiu akcijų Rusijoje veikiančiose įmonėse. Aš laikinai atsisakiau visų savo funkcijų ir turto valdymą patikėjau savo advokatui“.

Paklaustas apie galimybes Lietuvos įmonėms sėkmingai dirbti, Vincas Babilius sakė: „Naujoji vyriausybė žengė pirmuosius žingsnius ir apie 100 mln. litų skyrė įvairioms verslo bei eksporto rėmimo programoms remti. Šios programos taps prielaida atsirasti naujiems šeiminkams ir naujoms darbo vietoms. Žmonėms pirmiausia reikia to, ko jie neturi — pinigų. Reikia sukurti galimybę skolintis. Jeigu smulkiajam verslui remti skirta 40 mln. litų, tai nerūškia, kad jie bus išdalinti. Mes tuos 40 mln. litų paversime pradinį kapitalą ir jį naudosime verslininkams teikiama paskoloms garantuoti. Šis fondas padės sumažinti kreditų smulkiajam verslui kainą“.

„GELEŽINIS“ VERSLAS PILAITĖJE

„Aikštė“ supažindina su naujame Vilniaus rajone Pilaitėje įsikūrusia personaline įmone „Vilniaus kalviai“, kurios savininkas yra diplomuotas teisininkas, išmainęs advokato mantiją į kalvės žaidrą, Raimondas Vaitkūnas. Beveik dešimtmetį jis dirbo respublikinėje dailės kūrinių restauravimo valstybinėje įmonėje „Meistras“. Tačiau prieš 4 metus įmonę pradėjus privatizuoti, nebeteko darbo. Tuomet Pilaitėje išsinaudojo buvusios fermos pastatą ir ten įrengė nuosavą kalvę, kur su žmona Laimute ir 3 vaikais jau atšventė trečiąsias šv. Kalėdas.

Prieš 6 metus Laimutė Vaitkūnienė, iš Sveikatos apsaugos ministerijos Ekonomikos skyriaus išėjusi dekreto dėl atostogų, turbūt nė nesusapnavo, kad vyro personalinėje įmonėje taps viskuo — valytoja, dalytoja, sekretore, buhalterės, vadybininke. Investavau 500 litų, kad žmona baigtų buhalterinės apskaitos kursus, nes vienas nesugebe-

jamas tik vienas būdas didina kainas, tačiau ar išlaidos racionalios, šis klausimas iki šiol retorinis. Ministro teigimu, profesionalūs ekspertai turėtų nustatyti tikrąją energijos kainą. Tokia komisija jau kuriamama. „Mano pareiga pasiekti, kad energijos gamybos išlaidos sumažėtų“, sakė ministras. Jo įsitikinimu, energetikos sistema būtina decentralizuoti, pa-keisti valdymą ir privatizuoti. Norint sumažinti energijos gamybos išlaidas, pirmiausia reikia daugiau gaminti ir eksportuoti. „Aš negaliu suprasti, kodėl Lietuva iki šiol neturi elektros energijos perdavimo į Lenkiją ir Vakarų Europą linijų, — sakė V. Babilius. — Mes galėtume apripianti energija Vakarų tuo metu, kai jos stinga, vakaro metu. Tačiau Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė sustabdyta, perdavimo linijos nukreiptos tik į Rytus“.

Pasak ministro, daug šilumos ir elektros energijos išsivystoma ir pavargiam. Jis nemano, kad reikėtų energiją tiekti nemokiamoms įmonėms. „Jeigu ir toliau bus šildomi šiltnamiai, kurie po to sugriūva, šalies energetikos laukia tai, kas prieš metus atsitiko bankams“.

„GELEŽINIS“ VERSLAS PILAITĖJE

„Aikštė“ supažindina su naujame Vilniaus rajone Pilaitėje įsikūrusia personaline įmone „Vilniaus kalviai“, kurios savininkas yra diplomuotas teisininkas, išmainęs advokato mantiją į kalvės žaidrą, Raimondas Vaitkūnas. Beveik dešimtmetį jis dirbo respublikinėje dailės kūrinių restauravimo valstybinėje įmonėje „Meistras“. Tačiau prieš 4 metus įmonę pradėjus privatizuoti, nebeteko darbo. Tuomet Pilaitėje išsinaudojo buvusios fermos pastatą ir ten įrengė nuosavą kalvę, kur su žmona Laimute ir 3 vaikais jau atšventė trečiąsias šv. Kalėdas.

Prieš 6 metus Laimutė Vaitkūnienė, iš Sveikatos apsaugos ministerijos Ekonomikos skyriaus išėjusi dekreto dėl atostogų, turbūt nė nesusapnavo, kad vyro personalinėje įmonėje taps viskuo — valytoja, dalytoja, sekretore, buhalterės, vadybininke. Investavau 500 litų, kad žmona baigtų buhalterinės apskaitos kursus, nes vienas nesugebe-

čiau tvarkytis“, sakė Raimondas Vaitkūnas.

Kai Vaitkūnai ieškojo vietos būsimai kalvei, už vieną išsirinktą fermos pastatą iš jų prašyta tiek, kiek jie galėjo nebent paveldėti. Todėl viena fermą jie iš pradžių išsinuomavo. Tos pačios fermos antrąjį pastatą nusipirko per laimingą atsitiktinumą už 8,000 dolerių. „Per dieną susiskolinom tuos pinigus iš giminių ir pažįstamų. Laimutė nuėjo į darželį pasiimti Linutės ir Žygimanto ir... pamiršo ten maišelį su visais doleriais. Stebuklas, pinigai nedingo, ir tą patį vakarą mes tapome šio pastato savininkais“, prisimena Raimondas.

Dabar įmonė turi 6 stakles. Kai kurios surinktos iš atskirų detalių. Įmonės savininkas sako, kad pradėjęs verslą pirmiausia susidūrė su žmonių parinkimo problema. „Pirmiausia siūlosi dirbti bedarbiai, gimė naiviai, draugai... Tai patyrėme ir mes. Atėjo žmonės, o „arti“ teko vienam, nes kiti kavutę gerdavo... Taigi vėl likau be pagalbininkų. Po kurio laiko atsirado pirmas antras darbininkas. Šiuo metu grįžta tie, kurie prieš 3 metus išėjo“. Dabar kalvėje dirba 10 žmonių.

Užsakydama „Vilniaus kalviams“ kol kas netruksta. Ją gauna iš visos Lietuvos, Kaliningrado srities, Belgijos, Danijos. Tiesiog kalvių nėra tiek daug, kad būtų rimta konkurencija. Užsakovai daugiausia prašo gražių vartų ar tvorų. Kalviui šis darbas nėra atgrasus, bet per jį jis negali išreikšti savęs. Mat menų dabar ne daug kam reikia. „Su liūdesiu žvelgiu į Vilniaus senamiestį, kuriame užaugau, į kurį pačios kojos veda, kai siela apninka liūdesys, — pasakoja Raimondas. — Mirgė marga įvairiaspalviai reklaminiai skydai iš plastmasės. Tikiuosi, jog paaušęs sūnus pasirinktų kalvio amatą. Kalta geležis ypatinga — ji sergsti namus nuo piktųjų dvasių“.

R. Vaitkūnas šiais metais ketina pradėti gaminti po 4-5 vienetus kaltinių vartų, tvorų. „Produkcija neužsigulės, jei bus geros kokybės, — mano kalvis. — Dabar Lietuvoje „nuosavybės atskyrimo nuo nuosavybės metas“ ir visi nori gražiai apsiverti. Taigi — be darbo neliksime“.

Rima Jakutytė

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

**ELEKTROS
IVEDIMAI—PATAISYMAI**
Turiu Chicago miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukso
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių
apkalimai (siding): medžio,
aluminio ir kt. Turiu darbo
draudimą. **R. Jankauskas,**
tel. 630-969-2658

MISCELLANEOUS

GOV'T FORECLOSED homes
from pennies on \$1. Delinquent Tax,
Repo's, REO's. Your Area. Toll Free
1-800-218-9000 Ext. H-2415
for current listings.

SEIZED CARS from \$175.
Porsches, Cadillacs, Chevys, BMW's,
Corvettes. Also Jeeps, 4WD's. Your
Area. Toll Free 1-800-218-9000 Ext.
A-2415 for current listings.

REAL ESTATE

**GREIT
PARDUODA**

**RE/MAX
REALTORS**
(773) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuterinį FAX pagalbą
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

MISCELLANEOUS

**Negeriantis, nerūkantis
pensininkas ieško kambario
su maistu arba mažo buto.**
Tel. 773-472-1249.
Skambinti 9 val. vakaro.

**Auka „Draugo“ paramos fondui—
yra lietuviškos laidos ateities kartoms.**

DRAUGAS FOUNDATION

4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.

ŽEMAITĖ AMERIKOJE

DALIA NOREIKAITĖ KUČENIENĖ, PH.D.

Julijos Žemaitės-Žymantienės iškylamas šiaurės Atlanto, 1916-1921 metais, jos darbai, kūryba, veikla pristatoma, pasiremiant to laikotarpio periodika, dar neatspausdintais laiškais ir grožinės literatūros palikimu Amerikoje. Želgijama į Žemaitę kaip į pirmąją lietuvių rašytoją, klasikę, pergyvenusia egzodą Amerikoje ir šio šimtmečio pradžioje pirmąją aprašiusią ateivių praradimą: tėvynės ilgesį, kalbos dezintegraciją, bei imigrantų nepripažintą naujame krašte. Pirmąją lietuvių feministę Amerikoje, pavojaus politikę ir naujų viešųjų prozų autorę.

Knyga gaunama **DRAUGE. Kaina — 20 dol.** Su persiuntimu — 17 dol. Illinois gyv. prideda State sa e t a 1.75 dol.

LIETUVA DVIEJŲ OKUPACIJŲ REPLĖSE 1940—1944

Albinas Gražulinas

Autorius, kaip sociologas ir žurnalistas, šioje knygoje nušviečia 1940—1942 metų sovietinę ir 1941-1944 m. vokiečių okupaciją. Sovietų Sąjungos per vienerius okupacijos metus Lietuvoje padaryti nusikaltimai čia aptarti anališkai ir objektyviai.

Redagavo mokslinis red. habil. dr. Kazys Eriugis. Išleido „Tėvynės sargas“, Vilnius 1996; 398 psl.

Kaina su persiuntimu JAV \$15.00

P.S. Illinois gyventojai dar prideda valstybės mokesčio 8.75% (\$1.05). Užsakymus siųsti „Draugo“ adresu.

TĖVO VASARA

Antanina Garmutė

Dokumentinės apybraižos

Autorė gyvu ir sklandžiu pasakojimu stiliumi atskleidžia pirmoje tos knygos dalyje „Amžinųjų didvyrių keliu“, gyvenimus tų žmonių, kurie išėjo ginti savo mylimą kraštą. Antroje dalyje „Už gimtinės slenksčio“ partizanų grupės „Šilas“ apsilankymo įspūdžiai JAV ir Kanadoje. Kiti aprašymai vaizduoja skaudų Karaliaučiaus srities likimą. Garmutė tiksliai pristato ir atskleidžia dabarties karčių Lietuvos gyvenimo tiesą, pasakoja apie jos paties išgyvenimus, rašo apie laisvai vaikščiojančius genocido vykdytojus, kurie priešui yra pardavę garbę ir sąžinę. Autorė tiki ateitimi, naujos kartos žmonėmis, kurie išves tautą iš komunistinės dykynės.

Kaunas („Aušra“), 1996; 288 psl.

Kaina su persiuntimu JAV \$12.25

P.S. Illinois gyventojai dar prideda valstybės mokesčio 8.75% (0.88 ct.). Užsakymus siųsti „Draugo“ adresu.

AR KUKLUMAS YRA DORYBĖ?

ZENONAS PRŪSAS

Kartais man atrodo, kad lietuviai yra kukliausi žmonės pasaulyje. Juk mes pasauliui esame tiek daug davę, bet buvome arba nepastebėti, užmiršti, o dažnai mūsų nuopelnus tiesiog pasisavindavo ne taip kuklus didesnieji mūsų kaimynai. Keletas pavyzdžių. Gal apie Kristaus gimimo laikus lietuviai, būdami sėslūs, jau buvo sukūrę palyginti aukšto lygio žemdirbiystę. Tą liudija tai, kad daugelio su žemdirbyste susijusių irankių pavadinimų pasiskolino mūsų kaimynai, pavyzdžiui, suomių, o jei jie pasisavino jų pavadinimus, be abejo, pasiskolino ir pačius irankius bei jų panaudojimo techniką. Lietuviai turbūt buvo vieni pirmųjų tarp pasitraukusiųjų iš bendrosios indoeuropiečių tėvynės ir išvykę „laimės paieškoti“. Tai liudytų bendrinės sanskrito kalbos dalinis išlaikymas. Jų tolimesnį traukimąsi į vakarus gal sulaukė tik Baltijos jūra. Atseit, jie buvo vieni pirmųjų emigrantų, o emigrantai paprastai yra pati sveikčiausia, verčiausia žmonių dalis. Tą rodo Amerikos atvejai.

Lietuviai apsisuto dabartinės Lietuvos — Vakarinės Gudijos teritorijoje, kur juos iš dalies apsaugojo Baltijos jūra iš vakarų ir tais laikais beveik neperžengiamos Priepetės pelkės iš rytų. Todėl jų beveik nepalietė nei tautų kraustymasis, nei Atilos, Džengis Khan'o ir kitų iš Azijos atėjusių, užkariautojų žygiai, nusiaubę didžiąją dalį Europos. Dėl to lietuviai ir galėjo sukurti tokią pažangią žemdirbiystę. Jie taip pat sukūrė savo, nors ir gerokai skirtingą nuo krikščionybės, religiją, bet visgi daug jai artimesnę, negu daugelio kitų tautų religijų, paremtų paprastu sadizmu: gyvų žmonių deginimu, žudymu, kankinimu, kad laimėtų savo dievų palankumą. Ar ne dėl lietuvių kuklumo pasaulis ir iki šiol nesužinojo apie jų aukštą civilizaciją ir kultūrą?

Vėliau atėjo laikai, kai iš Azijos atėjo užkariautojai pradėjo pasiekti ir Lietuvą. Tai buvo totoriai maždaug 13 šimtmečiu. Jie užėmė beveik visą Rusiją ir didelę dalį Rytų Europos. Bet lietuviai, būdami pažangesni, lengvai atsispyrė

totoriams. Ne tik atsispyrė, bet dar juos atstūmė atgal prie Juodosios jūros, o jų valdytas Rusijos, Gudijos ir Ukrainos sritis paėmė į savo globą, leisdami vietiniams gyventojams patiems valdytis, iš jų imdami už apsaugą daug mažesnę mokesčių, negu reikalaudavo totoriai. Bent man neteko skaityti, kad pasaulyje kas nors būtų priskyręs lietuviams nuopelną už Centrinės ir Vakarų Europos išgelbėjimą nuo totorių antplūdžio. Ar čia vėl bent iš dalies nėra kaltas lietuviškas kuklumas?

Lietuvos karalija 13-15 šimtmečiuose buvo didžiausia Europos valstybė. Pavardčius Vakarų enciklopedijas ir istorijos vadovėlius, ji tik labai retai paminima, kartais tik kaip buvusi paprasta rusų kunigaikštija. O tie lietuvių karai su rusais, pagal rusų poetą Puškiną, buvę tik paprasti „apsistumdymai tarp brolių“. Leidom šiuos laikus aprašyti šovinizmui lenkų istorikui Dugošui, kuris savo Lietuvos istorijos knygoje pristatė tų laikų Lietuvą pasauliui kaip kažkokių puslaikinių žmonių grupę, valdomą Didžiojo Kunigaikščio.

Kodėl tik Didžiojo Kunigaikščio, o ne karaliaus? Juk karaliaus Mindaugo karaliją paveldėjo velesnieji jo ipėdiniai. Juk Gediminas savo Vatikaną archyvuose išlikusiųose laiškuose popiežiui visuomet save titulavo ne Didžiojo Kunigaikščiu, o Karaliumi (Rex Lituanorum et Ruthenorum). Nėra duomenų, kad popiežius bent kada tam karaliaus titulo naudojimui būtų prieštaravęs, Gediminui parašydamas: Broliai Kristuje, nesivadink karaliumi, jei esi tik didesnis kunigaikštis! O jei pats popiežius Gediminą pripažino karaliumi, karaliaus buvo ir visi jo dinastijos ipėdiniai. Tad kokią teisę turėjo Dugošas jau po daugelio metų Lietuvos karaliją pažeminti ir didžiąją kunigaikštiją? Kodėlgi mūsų istorikai ir mes patys šiuo klausimu nutarėme palaikyti ne popiežiaus, o Dugošo pusę? Ar tai ir vėl dėl mūsų menkavertiško komplekso, dėl perdidelio kuklumo? Ateityje mūsų

Tautinių šokių šventė Australijos lietuvių dienose Melbourne 1996 m. Dalia Antanaitienė (viduryje), Tautinių šokių šventės koordinatore, įteikia dovanas šokių grupių vadovams.

istorikams vienas svarbiausių uždavinių turėtų būti išaiškinimas Dugošo pirastos klaidos, kartojamos Europos istorijos vadoveliuose ir enciklopedijose.

Grįžkime į dabartinius laikus: į Sovietų S-gos sugriuvimą. Šiuo atveju yra neabejotinai lenkų tautos nuopelnai, ypač jų sūnaus popiežiaus Jono Pauliaus II. Lenkų Solidarumas labai prisidėjo prie Lenkijos ir kitų vadinamųjų satelitų atsipalaidavimo nuo Sovietų S-gos. Bet jiems daug padėjo Vakarai, ypač JAV prezidentas Reagan. Jei šis procesas būtų sustojęs tuoj po S. S-gos satelitų išsivadavimo, kad ir sumenkėjusi S. S-ga dar ir dabar tebeegzistuos. Kad jos nebėra, didelis nuopelnas priklauso Lietuvai. Ji iš dalies ir nulėmė S. S-gos subyrėjimą. Tai buvo didesnė ir daug sunkesnė kova, negu Dovydo su Galijotu. Juk Vakarų politika, įskaitant ir JAV prezidentą Bush, ir valstybės sekretorių Baker, rėmė ne Lietuvą, o Gorbaciovą. Lietuva beveik negavo pagalbos ir iš S. S-gos nerusų tautų. Ne tik Centrinės Azijos, bet ir Kaukazo tautos bei ukrainiečiai buvo tik paprasti tos lietuvių kovos stebėtojai. Net ir estai šią kovą laikė, tik jausmais besivadovaujanti, lietuvių neprotingu išsišokimu. Kaip žinome, lietuviai laimėjo, nors ir rizikuodami daug daugiau, negu lenkų Solidarumas. Solidarumo drąsa buvo iškelta ir dar vis prisimenama pasaulio žiniasklaidoje, išleidžiamose

knygose, bet lietuvių nuopelnus jau užmiršo ne tik pasaulis, bet dažnai net ir mes patys jais mažai besigirame, ne vien savo tarpe, bet ir kalbėdami su nelietuviais apie Lietuvą.

Perdėtas lietuviškas kuklumas kartais gal nėra reikalingas ir asmeninėje plotmėje. Nors ir nekuku apie save kalbėti, panaudosis ir savo atveji. Mano darbovietėje Amerikoje kiekvienas profesionalas vieną kartą metuose turėdamas parašyti raportą apie savo atliktus darbus per visus metus. Atseit, turedavom progą pasigirti. Kiek žinau, daugelis mano amerikiečių bendradarbių girdavosi išsijuoję. Man tai atrodo koktu, nekuku. Todėl aš stengdavau išsineigti. Per 22 savo sąveigos darbo metus bendrovių negavau nė vieno paaugstinimo tarnyboje. Pagalvojau: jei gyvenu Romoje, aš turiu daryti, kaip daro romėnai. Ir aš pradėjau girtis. Rodos, po to per 5 metus gavau net 4 paaugstinimus tarnyboje, o atlyginimas padvigubėjo. Priežastis paprasta: tai nebuvo dėl padidėjusio mano darbo našumo, bet daugiau dėl prisitaikymo prie amerikietiškos galvosenos, būtent, jei kas nesigiria, nesididžiuoja savo savo atliktu darbu, kaip gali norėti, kad darbas įvertintų jo viršininkai? Kaip gali norėti, kad viršininkai jį paaugstintų tarnyboje, jei jis pats neturi geros nuomonės apie save! Be to, tuo atveju jo tiesioginiam viršininkui sunkiau įtikinti savo viršininkus, kurie paprastai nulemia paaugstinimą tarnyboje, jei savo tiesiogini

niam viršininkui neduosai raštinės „amunicijos“.

Taigi, mano galvojimas yra toks: asmeninėje plotmėje ne per didelis pasigirimas yra toleruotinas, ypač amerikietiškoje visuomenėje, o per didelis kuklumas — politinėje plotmėje, ypač kalbant apie Lietuvos reikalus, gali būti net kenksmingas tautai.

PRIVATI RADIO STOTIS IEŠKO BENDRADARBĮŲ

Pirmosios privačios radijo stoties „M-I“ vienintelis savininkas Hubertas Grušys jau pumetį veda derybas su neįvardytu „dideliu JAV susivienijimu“, kuris siūlo labai rimtus pinigus už „M-I“ akcijas ir nori tapti H. Grušio bendradarbiu, rašo „Verslo žinios“.

Pasak H. Grušio, jei taip atsitiks, gal nereikės ieškoti papildomų lėšų stočiai išlaikyti. Grušio padėtis kitų Lietuvos visuomenės informavimo priemonių savininkų atžvilgiu yra nepaprasta: būdamas vienintelis stoties „M-I“ savininkas, kuriam priklauso ir nuo pernai gruodžio mėnesio veikianti stočiai „M-I Plus“, gali vienašališkai nulemti bendrovės reikalus ir politiką. H. Grušys teigia esąs neblogas vadybininkas ir sugebas gauti pelno iš savo dviejų radijo stočių (pramoginės ir informacinės pramoginės), tačiau jis skundžiasi, kad Lietuvoje trūksta vidutinio lygio vadybininkų.

„M-I“ duomenimis, ši radijo stotis pernai gavo beveik 4 mln. litų grynųjų pajamų iš reklamų. Šios stoties klausytojų auditorija — 2 mln. 800,000 žmonių.

PADĖKA A.†A.

EUGENIJUS LIKANDERIS

Mūsų brangus ir mylimas Tėvelis, Senelis ir Brolis mirė 1997 m. sausio 24 d. ir buvo palaidotas sausio 28 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoje.

Mes norime padėkoti visiems, kurie suteikė Jam paskutinį patarnavimą ir palydėjo Jį į Amžino Poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Jonui Kuzinskui ir tev. Juozui Vaišniui, SJ, aplankiusiems velionį namuose ir suteikusiems Jam ligonių Sakramentą. Jiems taip pat labai dėkojame už maldas koplyčioje prie velionio karsto, už šv. Mišių atnašavimą ir palydėjimą į kapines bei maldas prie kapo už Jo sielą.

Didelę padėką Vilijai Vakarytei už atsisveikinimo su velioniu pravedimą ir nuoširdus acū Jonui Gradinskui ir Algirdui Didžiuliui tarusiems jautrius atsisveikinimo žodžius. Tariaime didelį acū solistei, mielai šeimos draugei, Ramutei Kemežaitėi Kazlauskienei už giesmes bažnyčioje ir Ričardui Sokui už giedojimą bei vargonavimą.

Didelę padėką Margučio II ir Amerikos Lietuvių radijo programų vedėjui Anatolijui Šlutui už mirties pranešimus.

Visiems labai dėkojame už gausias aukas Jaunimo centrai ir Lietuvos Vaikų Vilties organizacijai, šv. Mišioms, šeimos nužiūrai ir labdarai, už nepaprastai gražias geles, už visas jau iš anksto užsakytas šv. Mišias ir už mums pareiktas užuojautos žodžius, raštus ir spaudoje. Dėkojame karštesiems: Jonui Gradinskui, Kestui Kriaučiūnui, Broniui Nainui, Julijai Savrimui, Algirdui Stepačiui ir Leonui Traškai bei visiems laidotuvių dalyvavusiems. Dėkojame laidotuvių direktoriui Donald Petkui už malonų paskutinį patarnavimą.

Nuliūdę vaikai: Kristina, Rita, Andrius su šeima ir brolis Jurgis su šeima.

DRAUGAS, trečiadienis, 1997 m. vasario mėn. 26 d.

MIRUSIŲJŲ ATMINIMUI LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJAI SKIRTOS AUKOS (1996.VII.1 - 1997.I.30)

a.a. Bronės Pakštienės atminimui 865 dol. suaukojo: N. ir R. Baniai, M. Barienė, I. ir E. Boreišos, L. Derencienė, T. Glaveckienė, S. ir A. Jelioniai, L. ir G. Kazėnai, D. ir K. Kelpšos, I. ir A. Kereliai, B. ir A. Kubiliai, T., P., D., K., ir J. Kubiliai, A. Kukučionienė, L. ir S. Krutuliai, V. ir V. Kupci-kevičiai, B. ir J. Lintakai, A. ir R. Meilai, D. ir V. Miceikos, R. Mingėla, E. Pakštienė, D. ir A. Plenai, J. ir T. Pletzke, D. C. Quintos ir šeima, M. Ročkuvienė, E. ir R. Sakadolskiai, U., J. ir D. Šabrinskai, Šumskių šeima, M. ir A. Viederiai.

a.a. Onos Šimkuvienės atminimui 45 dol. suaukojo: V. ir J. Gasparai, B. ir V. Motušiai, B. Aninkevičienė, S. Latvienė.

a.a. Veronikos Mykolaitienės atminimui 25 dol. aukojo Z. Poderienė.

a.a. Stasės Grigaliūnienės atminimui 25 dol. aukojo dr. J. Jakševičienė.

a.a. Irenos Linartienės atminimui 25 dol. aukojo J. Jakševičienė.

a.a. Felikso Zubino atminimui 25 dol. aukojo B. Briedienė.

a.a. Veronikos Mašiotienės atminimui 50 dol. aukojo B. Kronienė.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame!

Lietuvos Dukterų draugija

Mylimai Motinai

A.†A.

JULIJAI BRAZIENEI

mirus, dukrai DANUTEI BINDOKIENEI, vyriausiaj „Draugo“ redaktorei, reiškiamo gilia užuojauta.

JAV LB Krašto valdyba

Mylimai Mamytei

A.†A.

JULIJAI BRAZIENEI

į Amžinuosius Namus iškeliavus, dukrą DANUTĘ BINDOKIENĘ, „Draugo“ vyriausią redaktore, ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame.

Lemonto Maironio Lituanistinės mokyklos mokytojai ir tėvų komitetas

PENKIASDEŠIMT METŲ MIRTIES SUKAKTIS

JONAS NOREIKA — GENEROLAS VĖTRA

1910.X.8 - 1947.II.26

Teisininkas, Nepriklausomos Lietuvos kapitonas, kariuomenės teismo narys, rašytojas. Rezistencinėje antsovietinėje kovoje, pogrindyje, suteiktas generolo laipsnis. Konspiraciniais sumetimais pasivadino generolu „Vetra“.

- 1941 Sukilimo prieš okupantus Žemaitijoje vadas.
- 1941-43 Šiaulių apskritys viršininkas.
- 1943-45 Stutthof'o koncentracijos — Lietuvos įkaltas.
- 1945-47 Lietuvos ginkluotų pajėgų vadas Lietuvos Tautos Tarybos steigėjas.

- 1947 metais vasario 26 dienos naktį buvo išvestas iš KGB mirtininkų kameros ir sunaikintas. Mirties diena, vieta bei aplinkybės ilgus dešimtmečius buvo dengiamos paslaptimi.
- 1996 metais Tuskulėnų dvare, Vilniuje, sovietinio okupacinio teroro masinių žudynių kapuose buvo atrasti ir atkasti jo palaikai. (DNR tyrimų duomenimis pozityviai atpažinti).

- Penkiasdešimt metų mirties sukaktis minima: gimtineje, Pakruojuje, Šiauliuose, Kaune ir Vilniuje. Minetuose miestuose atidengiamos memorialinės lentos su bareljefais, ruošiami minėjimai; Šiauliuose ir Kaune pavadintos gatvės Generolo Vėtros vardu.

- Prabėgus pusšimčiui metų, kovo 22 diena, palaikai ras Amžinos Ramybės vietą Vilniuje. Antakalnio kapinėse, kuriose bus garbingai palaidoti su pilnomis karinėmis iškilėmis. Į gedulo apeigas vyksa dukra Dalia Noreikaite Kučėnienė, dukraitė Silvija Kučėnaitė-Foti ir dukterėnas Rimas, Jonas Kučėnas.

- Žmona, dukra, žentas, dukraitė, jos vyrai ir produktaitė, dukterėnas, jo žmona, sesuo, gimines Amerikoje ir Lietuvoje prašo prisiminti maldoje, amžinos atminties Jona Noreiką, Generolą Vetrą, kuris dažnai sakydavo:

Paskutinį kraujo lašą kovosiu
Už Tautos nepriklausomybę!
Sąjau žemės pasimsiu,
Akmenį apskabinsiu
Ir Lietuvoje numirsiu.

(Atkelta iš 3 psl.)

V. ŽUKAS—KANDIDATAS

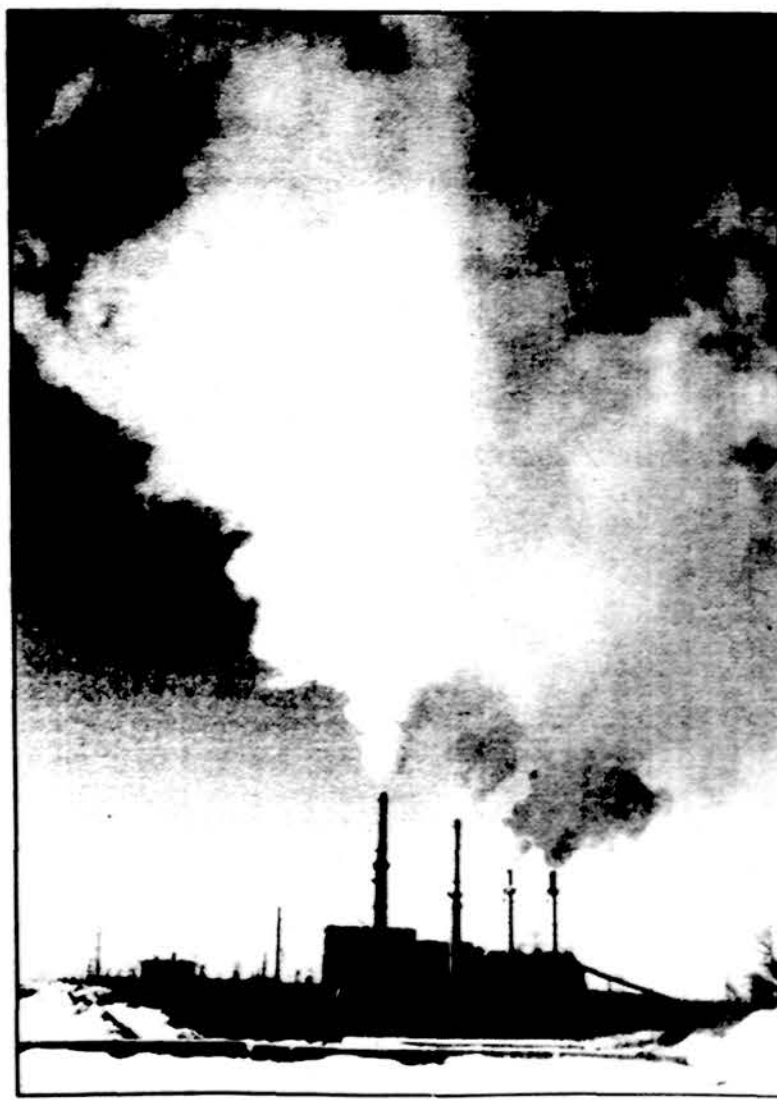
— Viskas greitai paaiškės. Žadame vykti į Šiaurės Ameriką — Jungtines Valstijas ir Kanadą. Vienas iš mūsų kelionės tikslų ir būtų — paskleisti šias idėjas ir prašyti paramos. Tai bus pirmas barjeras, kuris daug ką parodys.

— Išėjimoje kai kam galite iškelti sunkią dilemą: taip mes pritariame jūsų idealizmui, bet ateinančiuose rinkimuose esame apsisprendę remti Vytutą Landsbergį. Materialiai — taip pat. Čia esama tiesioginio interesų konflikto. Ką jūs pasakysite tokiems žmonėms?

— Mes taip pat norime remti Landsbergį. Mes bandysime įrodyti, kad to konflikto nėra. Paciname aukščiausiam lygį šio konflikto nėra.

— Žodžiu, maždaug, kaip Žemaitė, Vaižgantas amžiaus pradžioje vyko rinkti dolerių nepriklausomybės reikalams...

— Nenorėčiau istorinių analogijų. Bet, paprastai, ir dideli dalykai prasideda nuo mažo.

Šaltą žiemos dieną kažkur Čikagos priemiestyje „alsuoja“ fabrikai... Nuotr. Viktoro Kučo

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Beverly Shores Lietuvių klubo rengiamas Nepriklausomybės šventės paminėjimas įvyks kovo 2 d., sekmadienį. Mišios bus aukojamos Šv. Onos bažnyčioje 12 val. — jas aukos ir pamokslą pasakys kun. Antanas Saulaitis, SJ. Vargonais gros muz. Vytautas Gutauskas. Po trumpos pertraukos vyks Vasario Šešioliktosios minėjimas, kurį atidarys ir programai vadovaus klubo pirm. dr. Kazys Ambrozaitis. Kalbą pasakys adv. Povilas Žumbakis. Bus ir trumpa, dienos minčiai skirta, meninė programa, sudarant progą pasigerėti kanklininkės iš Lietuvos Daivos Kimkytės muzika. Su Vasario 16-sios džiaugsmo bei ryžto nuotaika jungsime ir Kovo 11-tosios — valstybės laisvės pergale. Po to visi dalyviai persikels į Jono Stankūno „Pines“ restoraną pietų, kurie bus skiriami ypatingai pagerbti kun. A. Saulaitį, adv. P. Žumbakį ir kanklininkę D. Kimkytę. Pietų metu kun. Saulaitis rodytų skaidres ir kalbės apie savo susitikimus su Australijos lietuviais.

Adv. Povilas Žumbakis.

Meno paroda „Dovana Petriciui“ ir Zino Kazeno miniatiūrinių tapybos darbų ekspozicija atidaroma Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, šį penktadienį, vasario 21 d., 7:30 val. vak. Visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti.

Čikagos tradicinė gėlių ir darželių paroda šiemet rengiama Navy Pier salėse nuo kovo 8 iki 16 d. Kas yra bent kartą buvęs šiose parodose, žino, kad tai geriausias būdas „paragauti“ pavasario kvapų, vaizdų ir malonumo dar gerokai prieš jam prasidedant gamtoje.

Stefanija Barmus, Chicago, IL, „Draugo“ knygyne nusipirko knygų už nemažą sumą pinigų. Ačiū už parodytą dėmesį lietuviškai spaudai.

Skelbimai

x JAV LB Brighton Parko valdyba globoja našlaičių Lietuvoje. Prateisiam globą kitiems metams atsiuntė \$150. Taip pat sekantiems metams globą Lietuvos našlaičiams prateisė šioje globoje atsiųsdami kiekvienas po \$150: Julius ir Dalia Staniskiai, Macedonia OH; Josephine C. Lapinskas, Chicago, IL; Arnoldas ir Gertrude Grushnys, Wichita KS; Aldona Kaminskienė, Chicago, IL; Rita E. Sauers, Levittown, PA; Evangelina Kungienė, Hacienda Heights, CA. Lietuvos našlaičių vardų dekojame už tesiamą globą! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago IL 60629.

x Galiu padėti legaliai gauti „SOC. SECURITY“ kortelę, vairavimo leidimą (driver's license) ir vizų pratęsimą. Ed Sumanas, tel. 1-708-246-8241.

ADVOKATAS
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
(712 bl. 1 šiaurės nuo Balzeko muziejaus)
Tel.: 773-582-4500
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 708-301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilines ir kriminalines bylas
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 1-773-776-8700
(Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Sestadienis ir sekmadienis)

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel.: 773-284-0100
Valandos pagal susitarimą

x „Saulutė“ Daytona, FL, skyrius dėkoja už aukas padėti Lietuvos našlaičiams: Sofijai Kazlauskienei \$50; Ant. Sprindžiui \$25; Onai Žolynienai \$20; Ant. Kalvaitiui \$20; Irenai Kapčienai \$10; Izob. Ramanauskienai \$10; Vikt. Karaitienei \$10; Ritai Bagdonienei \$10; Marijos Laisvėnienės atm. Amalija Jagutienė \$25; Gražina Mačiulienė \$20; Birutė Kožienė \$15; Marijos Noreikienės atm. Aldona Masiulienė \$20.

x Sonė Tomariene, kuri gyvena Chicagoje, bet žemas praleidžia Phoenix AZ, atsiuntė \$300 — tai pratęsiamas globos kitiems metams dviejų našlaičių. Taip pat dar pridėjo \$500 — tai Riešutėnų mokyklos neturtingų vaikų pietums. Lietuvos vaikų vardų dekojame gerajai Sonei už dosnumą — didelę auką. „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas.

x TRANSPAK praneša: „Istoriniuose šaltiniuose Kernavė pirmą kartą paminėta 1279 m. aprašant Livonijos magistro Ernsto Rasburgo žygi į Kernavę, kunigaikščio Traidenio žemę. Po Traidenio Kernavė priklausė Gediminui, kuris atidavė vyriausiam sūnui Manvydai. Dar vėliau — kitiems giminaičiams: Algirdui, Jogailai“. Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą. Maisto siuntiniai. TRANSPAK, 4545 W. 63 St, Chicago, IL 60629, tel. 773-838-1050.

x TRANSPAK istaiga LE-MONTE veikia savaitgaliais: penktą 3 v.p.p. — 7 v.v.; sekmd. 8:30 v.r. — 1 v.p.p. TRANSPAK tel. Lemonte: 630-257-0497.

IŠ ARTI IR TOLI

RUOŠIAMOS KAZIUKO MUGĖS

Lietuvių skautų ir skaučių tradicinis metinis renginys, Kaziuko mugė, rengiamas visuose didesniuose lietuvių telkiniuose. Daugelyje vietovių ši mugė jau bus 40-toji.

Čikagoje Kaziuko mugė vyks sekmadienį, kovo 2 d., Jaunimo centre. Iškilmingas atidarymas — 11:15 val. r.

Bostone — kovo 2 d., Lietuvių piliečių klubo patalpose.

Clevelande — skautai Kaziuko mugę ruošia sekmadienį, kovo 16 d., Dievo Motinos parapijos patalpose. Pradžią 11 val. r.

Detroito mugė vyks kovo 2 d. Dievo Apaizdos parapijos Kultūros centre.

Hartforde mugė rengiama kovo 2 d. Šv. Trejybės parapijos salėje, tuoj po 9 val. ryto Mišiu.

Los Angeles Kaziuko mugė vyks sekmadienį, kovo 2 d., Šv. Kazimiero parapijos salėje ir kieme. Pradžią 11:30 val. r.

Washington, DC, mugė rengiama sekmadienį, kovo 23 d., nuo 1 iki 4 val. p.p., St. Elizabeth's School, 917 Montrose Rd, Rockville, MD.

Worcester Kaziuko mugė bus kovo 23 d. Maironio Parke, 52 So Quinsigamond Ave, Shrewsbury, MA. Pradžią 12 val.

Skautai ir skautės kviečia lietuviškąją visuomenę atsilankyti, įdomiai praleisti kelias valandas ir kartu paremti lietuvių jaunimo organizacijos veiklą. Juk ši organizacija neprašo aukų, o reikalingas lėšas stengiasi suteikti savo darbo bei nagingumo pastangomis.

„VAIŽGANTAS“ VAŠINGTONE

Vasario 21 d. Lietuvos ambasadoje Vašingtone buvo surengtas Kosto Ostrausko monodramos „Vaižgantas“ spektaklis. Vaižganto vaidmenį (monologus) atliko žinomas Vilniaus Jaunimo teatro aktorius Ferdinandas Jakšys.

Šioje dramoje skaitomi rašytojo kunigo Juozo Tumovaižganto laišškai ir atsiminimai. Veikalo premjera įvyko 1995 m. vasario mėnesį. Be aktorius F. Jakšio, spektaklį pastatė režisierė Irena Bučienė, kompozitorius kun. Gediminas Šukys ir dailininkė Gražutė Visockienė. „Vaižgantas“ buvo parodytas ir kituose Lietuvos miestuose.

Aktorius Jakšys norėjo parodyti „Vaižgantą“ ir Amerikos lietuviams (1988 ir 1992 m. jis gastroliavo JAV su Vilniaus Jaunimo teatru). Tokia galimybė atsirado šiuo metu pradžioje, Los Angeles, CA, lietuvių Dramos sambūriui pakvietus F. Jakšį pasirodyti Kalifornijos lietuviams. Spektakliai jau įvyko Los Angeles ir St. Petersburg, FL, dar numatyti Bostono, Seattle bei Phoenix miesto lietuviams. Vašingtone šį monospektaklį rengė Lietuvos Ambasada.

Ambasados spaudos skyrius
PAKEITĖ ADRESĄ

Algis Varas, buv. Čikagos gyventojas, sportininkas, ir Danguolė Razutytė Varnienė, Los Angeles, CA, jaunimo ansamblio LB „Spindulio“ vadovė, su sūnumi Valdu bei dukra Darija praneša, kad jų naujas adresas yra: 3165 Harmony Place, La Crescenta, CA 91214, tel. 818-249-7574.

Galima šiuo adresu kreiptis ir užsisakant knygą „Ona Razutienė ir Los Angeles jaunimo ansamblis“, arba vaizda juostę vaikams — „Mes dainuojame“ ir „Pavasaris“.

ČIUOŽIAM

Lekiam, skriejam su pačiužom,

Storas ledas — neįlūžom.

Čiuožia brolis ir sesytė,

Ir berniukai, ir mergytės

Vis ratu ratu ratu...

Taršo vėjas plaukus, velia.

Vėjau, vėjau! Bėk į šalį!

Tegul šaltis nosį gnaibys!

Šviečia saulė, sklendo

snaigės.

Čiuožiam, skriejam mes

kartu

Blizgančiu žiemos keliu.

Danutė Lipčiūtė-Augienė

KITI APIE MUG

Persikelkime į nelabai tolimą kaimynystę — Suomiją. Suomų protėviai kažkada iš mūsų senelių pasiskolino nemažą žodžių. Anų suomių palikuonys (naujos kartos asmenys, kilę iš tos pačios giminės), lyg norėdami bent iš dalies atlyginti protėvių „skolas“, pradėjo tyrinėti lietuvių kalbą. Iš pradžių suomių kalbininkai lietuvių kalbą domėjosi tik tiek, kiek ji jiems padėjo pažinti tolimą suomių kalbos praeitį. Tačiau laiko slinktyje atsirado ir tokių žmonių, kurie geriau lietuvių k. pramokę, pradėjo labiau gilintis į šios kalbos lobynus. Jie paskelbdavo lietuvių k. klausimais vertingų darbų. Kita kartą susipažinsime su keleta mokslininkų — kalbininkų ir vienu tautosakininku, kuris yra labai daug nusipelnęs lietuvių tautosakai, o jo paskelbtas lietuvių liaudies dainas įvairių šalių kalbininkai kaip įdomią medžiagą naudoja ir kalbiniam tyrimui.

Šias įdomias žinias apie lietuvių kalbos tyrinėtojus galime perteikti dėka kalbininko Algirdo Sabaliausko, iš kurio esu gavęs nemažai vertingos medžiagos apie gražiąją ir senąją mūsų lietuvių kalbą, kurios daug kas gerai nepazįsta ir todėl mažai vertina.

KIEK PASAULYJE KALBŲ

Jeigu prieš ketvertą šimtų metų su šiuo klausimu būtume kreipęsi į kokį nors mokytoją anų laikų žmogų, jis mums trumpai ir aiškiai būtų atsakęs: dvylika. Mat 1538 m. prancūzų mokslininkas Gijomas Postelis parašė traktatą apie visas pasaulio kalbas ir rado jų dvyliką. Šiandien jį turbūt juokas ima girdint tokias šnekas: kiekvienas, be abejojimo, sugebės išvardinti daugiau kalbų.

XVI amžiaus mokslo vyrai nesunkiai galėjo išskaičiuoti visas pasaulio kalbas, bet vėliau reikalai pablogėjo, nes XVII amžiaus pabaigoje Peterburge buvo išleistas lyginamasis visų kalbų ir tarmių žodynas, kuriame buvo 272 kalbos bei tarmės. Gal pagalvosite, kad per du šimtmečius pasaulyje atsirado dar 260 kalbų? Taip neatsitiko. Kalbų skaičius nepaugsėjo, tik žmonės daugiau sužinojo apie pasaulio kalbas, mat jie pradėjo plačiau keliauti, ieškoti naujų kraštų.

(Bus daugiau)

A. Sabaliauskas
MUGĖ

Kaziuko mugė pernai buvo kovo mėn. 10 d. Mugės metu buvo vaidinimas „Pelėnė“. Aš vaidinau Pilkį, pelių vadą.

Fervynės
ŽVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyrius

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Vaidinime aš vairavau Pelelenės limuziną. Tai buvo man smagiausia vaidinimo dalis. Skautai pardavinėjo mažas plicas. Pravedėme loteriją. Vaidinimui pasibaigus, visi pradėjo ruošti namo. Staiga mums pranešė, kad visi turime greitai skubėti laukan, nes yra gaisras. Aš taip skubėjau, kad pamiršau savo švarką. Gerai, kad mano mama atnešė, nes lauke buvo labai šalta.

Laimis de Sa Pereira,
Bostono lit. m.-los mokinys
(„Svilpukas“)

ŠVENTAS PETRAS

Šventas Petras buvo pirmasis Kristus išrinktas mokinys — apaštalas. Jis buvo žvejys. Jo tikras vardas buvo Simonas. Jėzus jo vardą pakeitė į Petrą. „Petras“ reiškia akmuo, uola. Jėzus jam pasakė: „Tu esi uola (Petras) ir ant tos uolos aš pastatysiu savo bažnyčią, kurios ne pragaros vartai nenugals“. Petras turėjo silpnų. Kai gyvenimas pasidarė sunkus, jis gal drąsiai kalbėjo, bet ne visada taip elgėsi. Kai Jėzus buvo suimtas, Petras tris kartus pasakė, kad jis nebuvo Jėzus apaštalas. Kai Jėzus prisikėlė iš numirusių, jis klausė Petrą tris kartus: „Ar tu mane myli?“. Petras atsakė: „Tu žinai viską, Tu žinai, kad aš Tave myliu“. Petras vėliau gyveno Romoje. Jis pakrikščijo daug pagonių. Šv. Petras įrodė, kaip silpnas žmogus gali būti stiprus.

Algysius Kasputis,
Detroito „Ziburio“ lit. m.-los
5 sk. mokinys.

GALVOSŪKIO NR. 80
ATSAKYMAI

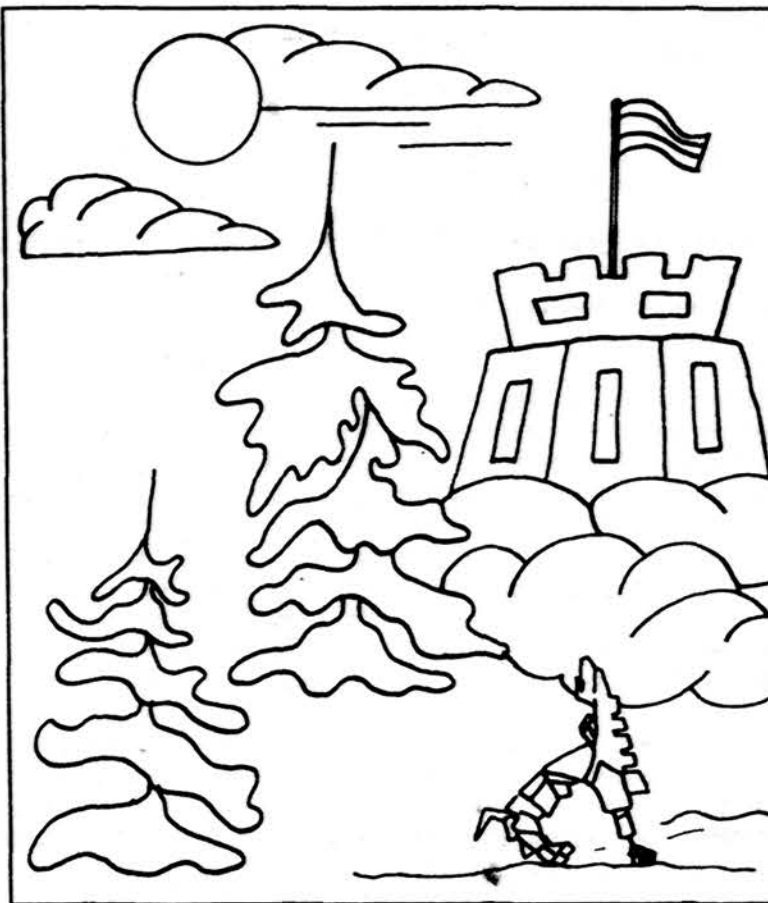
1. Matematikoje apskritimo ir jo skersmens ilgių santykį „Pi“ pirmieji surado Sumerai net 1700 m. prieš Kr. gimimą. Jie išrado kvadratinę bei kubinę šaknį. 260 m. prieš Kr. graikais Archimedes domėjosi „Pi“. 190 m. po Kr. gimimo kiniečiai įstengė apskaičiuoti „Pi“ po taško iki 5 dešimtųjų. 3. 14159. Olandų matematikas Ludolf dešimtainių skaičių papildė iki 32 ženklų. Mūsų laikais, naudojant skaičiavimo mašiną, dešimtainių skaičius siekia virš 100 ženklų. 2. Europiečiai sukūrė pirmąjį pučiamąjį muzikos instrumentą fleitą 28,000 m. prieš Kr. gimimą. 3. Vytautas ir Jogaila nerūkė, nes pirmieji tabako lapai pasiekė Europą 1519 m. Praslinkus šimtui metų, tabako vartojimas paplito po visą Europą. (Šiandien prieš tabako vartojimą kovoja visas sveikatos personalas, JP). 4. Kompos pradmenis išrado kiniečiai 100 m. po Kr. gimimo. 1180 m. anglų mokslininkas Alexander Neckam pastebėjo, kad magnetinė adata klysta į šiaurę ir pietus. Praslinkus 300 metų, kompasas emė tarnauti laivams jūrų kelionėse. 5. Viešpatas Jėzus Kristus buvo prikalas prie „Crux Commisa“.

GALVOSŪKIO NR. 76
ATSAKYMAS

Baltos, baltos ir lengvutės
Krenta snaigės, lyga
žvaigždutės
Tvoroms kepurės uždejo,
Visą mišką apžiūrėjo.

GALVOSŪKIO NR. 78
ATSAKYMAS

Žodis Eksportas yra lotyniškos kilmės. Ex - iš, porto - nešu, gabenu; iš valstybės pre-

Lietuva tapo laisva ir nepriklausoma žiemos šalims siaučiant.

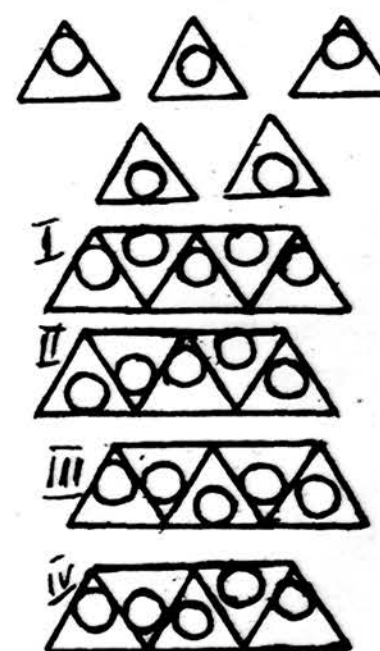
Piešė Beatričė Sturonaite

kių išvežimas į užsienį (į kitą kraštą). Ne tik prekes, bet ir pinigų galima išvežti. Amerikiečiai sušelpia daug neturtingų valstybių ir mūsų Lietuvą, tad pinigų išsiunčia į tuos šelpiamus kraštus. Tas žodis yra plačiai vartojamas.

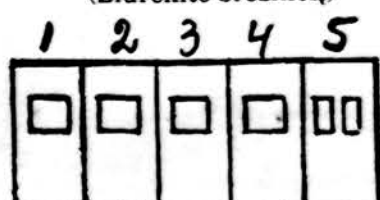
GALVOSŪKIO NR. 79
ATSAKYMAS

Žiūrėkite lentelę.

7	9	3
3	5	11
9	5	5

GALVOSŪKIS NR. 96
(Žiūrėkite brėžinėlius)

Pradžioje yra penkios geometrinės figūros — pavyzdžiai. Paskiau tos penkios figūros yra jungtos į 4 sudėtingesnius vienetus: I, II, III ir IV. Jums reikės parašyti, kuri iš tų numeruotų figūrų, turi visus penkis pavyzdžius. (5 taškai).

GALVOSŪKIS NR. 97
(Žiūrėkite brėžinėlius)

Penki draugai: Simas, Jonas, Linas, Bronius ir Kazys

GALVOSŪKIS Nr. 96

Atsakykite į šiuos 10 klausimų:

1. Kodėl kūdikis negali ikąsti obuolio? 2. Kuris bėga greičiau: karvė ar arklys? 3. Ko nori labiausiai, jei esi ištroškęs? 4. Kur yra reikalingos ir nereikalingos skylės: kišenėje, riestainyje, sagoje? 5. Kodėl vaikai ropoja prieš pradėdami vaikščioti? 6. Kuris daugiausia laiko praleidžia už savo namų sienų dirbdamas savo darbą: mokytojas, laiškanesys, dalytojas? 7. Ką galima labiau išplėsti — ištęsti: virvę ar vilnonį siūlą, popierinį ar plastikinį maišą, tortą ar sausainį? 8. Koks maistas nenusibostų, jei valgytum kasdien: kelias dienas, kas savaitę, kas mėnesį? 9. Ar gali būti žmogus visą laiką laimingas? Kuriais atvejais žmogus sukuria sau laimę? Nurodykite keletą pavyzdžių. 10. Jei išgirsti savo vardą tris kartus, kai esi piktas, ir tris kartus, kai esi gerai nusiteikęs, koks skirtumas tavo veido išraiškoje? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 99

Surask dvidešimtajame amžiuje prezidentinius metus, kurie turėtų kvadratinę šaknį. Tą šaknį atimk iš tų metų, apverstų aukštyn kojomis, tai bus metai, kuriais aš gimiau. Sužinok, kiek man metų? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 100

Suraskite moteriškos giminės 40 žodžių, kurie susideda iš trijų skiemenų ir kiekvienas skiemenas turi po raidę „a“, pvz. a-ša-ra. Už teisingai parašytus visus žodžius, gausite 10 taškų, o už nepilną atsakymą tik 5 taškus.

Atsiuntė
kun. dr. E. Gerulis